Bezpłatny dodatek „GŁOSU NARODU“

KALENDARZ INFORMACYJNY

1939

DZIENNIKA »GŁOS NARODU«

KALENDARZ INFORMACYJNY GŁOSU NARODU

NA ROK PAŃSKI 1939

Nakładem Katolickiego Towarzystwa Wydawniczego s. z o. Głos Narodu.
Kraków, ul. Bożego Miłosierdzia 1, boczna ul. Smoleńsk

Do Czytelników!

Rok 1939 jest 46 rokiem życia znanego szeroko w Polsce krakowskiego dziennika „Głos Narodu“. Jest początkiem nowego okresu w jego rozwoju.

Założony przez znakomitego powieściopisarza, Rogosza, był pod koniec 19 w. jedynym na terenie b. Galicji dziennikiem, który twardo stawiał konieczność rozwiązania kwestii żydowskiej. To, co dziś prawie wszystkie polskie pisma głoszą, „Głos Narodu“ już przed przeszło 40 laty otwarcie wyznawał. Zwalczany przez obojętnych wytrwał i przetrwał.

Z początkiem 20 wieku do tej tradycji „antysemickiej“ dodał nowe idee: stał się popularyzatorem kierunku chrześcijańsko - społecznego, który pod wpływem enc. „Rerum Novarum“ podjął pracę nad naprawą stosunków w świecie pracy i pozyskaniem dla narodu i państwa mas robotniczych, bałamuconych przez socjalizm.

Wielka wojna uczyniła z „Głosu Narodu“ przez pewien czas jedyny organ niezależnej myśli narodowej, który zwalczał ostro i stanowczo niemiecką orientację, a informował o stanowisku Ententy w sprawie polskiej. To go naraziło na prześladowanie austriackiej cenzury. Przez szereg miesięcy był nawet zawieszony.

Po wojnie pełnił „Głos Narodu“ obowiązki strażnika idei katolicko - społecznej, wyrażonej w encyklikach papieskich. Najbardziej aktualne problemy, jak totalizm, nacjonalizm, hitleryzm, faszyzm, korporacjonizm — są poważnie traktowane na jego łamach w duchu katolickiej zasady i w łączności z literaturą europejską.

Każdy wykształcony katolik wziąwszy „Głos Narodu“ raz do ręki, nie rozstaje się już z nim. Znajdzie w nim jasno wyłożony pogląd na budowę Polski narodowej i katolickiej, — wszystkie problemy, które interesują umysł ludzki (od filozoficznych do ekonomicznych), — bogaty dział sprawozdań z literatury polskiej i obcej, — a nade wszystko bezinteresowny idealizm, który sprawia, że „Głos Narodu“ sam tworzy jakby nowy kierunek ideologiczny: bezwzględną wierność dla katolicyzmu łączy z entuzjazmem w pracy dla państwa i narodu.

Wydawnictwo.

W zaciszu domostwa...

W zaciszu domostwa, we święto,
gdy północ wydzwania czas nowy,
Bożymi trza witać go słowy
i trza, aby sercem go jęto...

Nikt losu onaczyć nie zdoli
i zawżdy to będzie, co będzie:
trza jeno na roli a grzędzie
siać swoje z swej wiary a woli...

Ta wiara a wola — dwa spichrze —
z nich święte do siejby brać ziarno:
złodzieje ze skib go nie zgarną
i ani się zwieje na wichrze...

I straże nam plonu ustrzegą,
moc, która w nas się poczęła....
a wieniec dożynków — blask dzieła —
koroną domostwa naszego......

Antoni Waśkowski

STYCZEŃ dni 31

Dni		Święta rzymsko-katolickie	Słońca wsch. g. m.	Słońca zach. g. m.	Księżyca wsch. g. m.	Księżyca zach. g. m.
1	N	**Nowy Rok**	7,45	15,33	12,2	2,19
		Ew. o powrocie Najśw. Rodziny do Nazaretu Mt. II. 19—23				
2	P	Makarego w. Imienia Jezus	7,45	15,34	12,40	3,33
3	W	Genowefy p.	7,45	15,34	13,27	4,44
4	S	Eugeniusza	7,44	15.36	14,27	5,51
5	C	Telesfora ○	7,44	15 38	15,38	6 48
6	P	**Trzech Króli**				
		Ew. o hołdzie Trzech Króli, Mt. II, 1—12.				
7	S	Lucjana op.	7,44	15,40	18,21	7,15
8	N	**Seweryna od N. Rodziny**	7,43	15,42	19,45	8,47
		1 Niedz. po 3 Kr. Ew. o znalezieniu P. J. w kościele. Łuk. 11, 42—52				
9	P	Juliana	7,43	15,43	21,6	9,13
10	W	Agatona	7,42	15,45	22,25	9,39
11	S	Honoraty p.	7,42	15,46	23,40	10,3
12	C	Arkadiusza m. ☾	7,41	15,47	—	10,28
13	P	Gotfryda i Leona	7,41	15,49	0,54	10,55
14	S	Hilarego D. K.	7,40	15,50	2,3	11,26
15	N	**Pawła pust.**	7,39	15,52	3,8	12,1
		2 niedz. po 3 Kr. Ew. o godach w Kanie Gal. Jan II, 1—11				
16	P	Marcelego p. m.	7,38	15,54	4,8	12,42
17	W	Antoniego pust.	7,37	15 55	5,1	13,29
18	S	Stolicy św. Piotra w Rzymie	7,36	15,57	5,47	14,23
19	C	Kanuta kr., Henryka b. m.	7,35	15,58	6,26	15,21
20	P	Fabiana i Sebastiana mm. ●	7,34	10,0	6.58	16,24
21	S	Agnieszki p. m.	7,33	16,1	7,26	17,27
22	N	**Wincentego i Anastazji mm.**	7.32	16,3	7,05	18,30
		3 niedz. po 3 Kr. Ew. o uzdrowieniu trędowatego Mat. VIII, 1—13				
23	P	Rajmunda w., Zaślubienie NMP.	7,31	16,5	8.12	19,35
24	W	Tymoteusza b. m.	7,29	16,7	8,33	20,40
25	S	Nawrócenie św. Pawła	7 28	16,9	8.53	21,46
26	C	Polikarpa b. m.	7,27	16,11	9,14	22,53
27	P	Jana Złotoust. D. K.	7,26	16,13	9,37	—
28	S	Piotra z Nolasko, Walerego ☽	7,25	16,14	10,5	0,2
29	N	**Franciszka Salezego D. K.**	7,23	16,16	10,37	1,13
		4 niedz. po 3 Kr. Ew. o burzy na morzu Mat. VIII, 23—27				
30	P	Martyny p. m.	7,22	16,17	11,17	2,22
31	W	Jana Bosko w.	7,20	16,19	12,8	3,29

Przysłowie ludowe: Nowy Rok pogodny — Zbiór będzie dogodny.

„Głos Narodu" jest bezpartyjnym katolickim dziennikiem politycznym w Polsce, przeznaczonym zarówno dla inteligencji, jak i dla warstw szerszych.

PORADNIK OGRODNICZO-ROLNICZY

na styczeń.

W polu i zagrodzie. Wywozić obornik w pole i od razu rozrzucać; w razie obawy wypłókania przez wody składać na brzegu pola na jedną dużą pryzmę i ubijać mocno. Uważać na oziminy, o ile się tworzy na nich lodowa skorupa, niszczyć ją ciężką broną, lub przepędzając bydło. Młócić i czyścić zboże; zmiotki z czyszczenia palić, lub przesypując obficie wapnem składać na kupę kompostową. W dni mroźne młócić koniczynę.

Bydło czysto utrzymywać, dobrze żywić, co dzień wypędzać na podwórze. Cielęta styczniowe zostawić do chowu. Ciąć drzewo na budulec.

W sadzie i ogrodzie. Pnie i gałęzie drzew czyścić drucianą szczotką, odpadki palić, obcinać gałęzie suche, prześwietlać i formować korony. — W dni cieplejsze przeglądać kopce, wietrzyć piwnice, przebierać owoce, ziemniaki, warzywa.

Naprawiać ule, ramki, kompletować sprzęt pszczelarski, wosk przetapiać. W dni pogodne i bezmroźne ule przewietrzać.

ZAPISKI:

PREMIOWANIE KSIĄŻECZEK PKO: 16 stycznia — seria I, 20 stycznia — seria IV, 23 stycznia — seria VI A, 25 stycznia — seria II, 27 stycznia — seria V A, 30 stycznia — seria III

Termin płatności kuponów: 2 stycznia 5% państw. poż. konw. z r. 1924, 5% konwersyjnej poż. kol. z r. 1926, 6% poż. narodowej, 3% prem. poż. inwest. em. I i II — losowanie premij: 4% prem. poż. dol. ser. III; 5 stycznia — 3% prem. poż. inwest. em. I;

PRZEWIDYWANA POGODA.

Do 8-go zmiennie (śnieżno — wiatr). Od 8—15 pogoda, około 18—22 wiatry północne i północno-wschodnie (zadymki), od 22 silne mrozy. Od 28-go śnieg mokry.

6. 1573. Pierwszy sejm konwokacyjny w Warszawie.
8. 1918. Orędzie Woodrowa Wilsona prezydenta Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej domagające się odbudowy Polski.
11. 1386. Wybór Jagiełły na króla polskiego na zjeździe w Wołkowysku.
22. 1863. Wybuch powstania.
23. 1919. Najazd Czechów na Śląsk Cieszyński.
26. 1919. Pierwsze wybory do Sejmu Ustawodawczego w odrodzonej Polsce.

L U T Y dni 28

Dni		Święta rzymsko-katolickie	Słońca wsch. g. m.	Słońca zach. g. m.	Księżyca wsch. g. m.	Księżyca zach. g. m.
1	S	Ignacego m.	7,18	16,21	13,10	4,30
2	C	M. B. Gromnicznej	7,17	16,23	14,25	5,22
M. B. Gromnicznej. Ew. o ofiarowaniu P. J. w świątyni. Łuk. II, 22—32.						
3	P	Błażeja b. m.	7,16	16,25	15,46	6,5
4	S	Andrzeja z Korsyki b. m. 🌕	7,14	16,26	17,11	6,42
5	**N**	**Agaty p. m.**	7,13	16,28	18,36	7,12
Niedz. Starozapustna. Ew. o robotnikach w winnicy. Mt. XX, 1—16.						
6	P	Tytusa b. m.	7,11	16,30	19,58	7,40
7	W	Romualda w.	7,10	16,32	21,17	8,5
8	S	Jana z Malty w.	7,8	16,34	22,35	8,31
9	C	Apolonii p. m.	7,6	16,36	23,48	8,59
10	P	Scholastyki p.	7,4	16,38	—	9,29
11	S	Obj. N. M. P. z Lourdes ☾	7,2	16.40	0,57	10,3
12	**N**	**7 Założycieli Serwitów**	7,0	16,42	1,59	10,42
Niedziela mięsopustna. Ew. o siewcy. Łuk. VIII, 4—15.						
13	P	Grzegorza II p.	6,58	16,41	2,56	11,28
14	W	Walentego m.	6,56	16.46	3,44	12,19
15	S	Faustyna i Jowity mm.	5,54	16,48	4,26	13,15
16	G	Julianny p. m.	6.52	16,50	5,0	14,16
17	P	Juliana z Kappad.	6,50	16,52	5,30	15,18
18	S	Symeona b. m.	6,48	16,53	5,55	16,22
19	**N**	**Konrada pust.** ●	6,46	16.55	6,18	17,26
Niedz zapustna. Ew. o przepowiedni męki. Łuk. XVIII, 31—43.						
20	P	Leona b.	6,44	16,57	6,39	18,32
21	W	Feliksa b.	6,42	16.59	7,0	19,37
22	S	*Popiel.* Stol. św. Piotra w Ant.	6,40	17,1	7,21	20,44
23	C	Piotra Damiana D. K.	6,38	17,2	7,44	21,52
24	P	Macieja ap.	6,36	17,4	8,9	23,0
25	S	Cezariusza Naz. w.	6,33	17,6	8,39	—
26	**N**	**Wiktora w.**	6,31	17,8	9,15	0,9
1 Niedz. Postu. Ew. o kuszeniu P. J. na pustyni. Mt. IV, 1—11.						
27	P	Gabriela od M. B. Boles. w. ☽	6,29	17,10	10,1	1,15
28	W	Teofila	6,27	17,12	10,56	2,17

Przysłowie ludowe: Gdy Maciej lodu nie stopi
Długo jeszcze w ręce chuchać będą chłopi.

„Głos Narodu“ oświetla wszystkie wydarzenia ważniejsze polityczne z życia polskiego i międzynarodowego.

PORADNIK OGRODNICZO-ROLNICZY

na luty.

W polu i zagrodzie. Przeczyszczać rowy i przegony, by woda nie zamulała zasiewów i pól przeoranych. O ile nie ma śniegu, bronować i wyrównywać łąki i pastwiska. Oziminy przed ruszeniem wzmacniać, sypiąc saletrę wapniową w dzień suchy. Konie dobrze żywić, uprząż i narzędzia naprawić. Stajnie i obory dobrze wietrzyć, bydło w dni cieplejsze dłużej przetrzymywać na podwórzu. Drób żywić dobrze, by kury nie przestały się nieść.

W sadzie i ogrodzie. Kończyć czyszczenie sadu. Zbierać i niszczyć oprzędy i jajka szkodników. Pnie drzew pobielić wapnem rozrobionym z gliną. Przygotować zrazy do szczepienia. Wysiewać w szkółce ziarnka dziczek. Gdzie bliskość większego miasta zapewnia korzystny zbyt wczesnych warzyw, zakładać ciepłe inspekta, siać sałatę, rzodkiewkę, wczesną rozsadę; rośliny wzeszłe pikować, okna często otwierać, by rośliny się hartowały i by zapobiec „czarnej nóżce“. Ogród warzywny zasilać kompostem.

W pasiece kończyć prace podjęte w styczniu. Ule pilnie wietrzyć.

ZAPISKI:

PREMIOWANIE KSIĄŻECZEK PKO: 23 lutego — seria VI B, 27 lutego — seria V B,

Termin płatności kuponów: 1 lutego — $4^1/_2{}^0/_0$ wewn. poż. państw. z r. 1937, $4^0/_0$ prem. poż. dol. ser. III. — termin losowania do umorzenia: $4^1/_2{}^0/_0$ wewn. poż. państw. z r. 1937;

PRZEWIDYWANA POGODA.

Do 8-go śnieg — przy wiatrach zachodnich — deszcz. 9 rozpogodzenie z silnymi mrozami, aż do 20 pogodnie. Potem od 22 śnieg — pod koniec wiatry wschodnie z zadymkami.

10. 1919. Otwarcie pierwszego sejmu Odrodzonej Polski.
10. 1920. Gen. Józef Haller obejmuje w posiadanie R. P. wybrzeże Bałtyku.
10. 1925. Konkordat ze Stolicą Apostolską.
15. 1386. Chrzest Władysława Jagiełły w Krakowie.
18. 1386. Ślub Jagiełły z Jadwigą.
29. 1768. Konfederacja Barska.

MARZEC dni 31

Dni		Święta rzymsko-katolickie		Słońca wsch. g. m.	Słońca zach. g. m.	Księżyca wsch. g. m.	Księżyca zach. g. m.
1	Ś	Albina w. (Suchedni)		6,25	17,13	12,3	3,10
2	C	Pawła m.		6,23	17,15	13,18	3,57
3	P	Kunegundy ces. (Suchedni)		6,21	17,17	14,38	4,35
4	S	Kazimierza król. (Suchedni)		6,18	17,18	16,2	5,9
5	**N**	**Przen rel. św. Wacława**	🌕	6,13	17,20	17,25	5,36
2 Niedz. Postu. (Sucha) Ew. o Przemienieniu Pańskim. Mat. XVII, 1—9							
6	P	Felicyty i Petui mm.		6,13	17,22	18,47	6,4
7	W	Tomasza z Akwinu D. K.		6,11	17,24	20,8	6,31
8	S	Jana B., Wincentego Kadł. b.w.		6,9	17,26	21,25	6,58
9	C	Franciszki Rzymianki wd.		6,7	17,27	22,38	7,27
10	P	40 męczenników		6,4	17,29	23.45	8,1
11	S	Sorroniusza b.		6,2	17,31	—	8,39
12	**N**	**Grzegorza w. D. K.**	🌗	6,0	17,33	0,46	9,24
11 Niedz. Postu. (Głucha). Ew. o wypędzeniu szatana. Łuk. XI. 14—28							
13	P	Krystyny p. m.		5,58	17,35	1,38	10,16
14	W	Matyldy kr.		5,56	17,36	2,23	11,8
15	S	Klemensa Dworzaka w.		5,53	17,38	3,1	12
16	C	Cyriaka m.		5,51	17,40	3,31	13
17	P	Patryka b. w., Jana Sark. m.		5,48	17,42	3,38	14,12
18	S	Cyryla Jeroz. D. K.		5,46	17,44	4,22	15,16
19	**N**	**Józefa Obl. NMP.**		5,44	17,45	4,44	16,21
4 Niedz Postu. (Środopustna) Ew. o nakarmieniu 5000 ludzi. Jan VI, 1—15							
20	P	Aleksandry p. m.		5.41	17,47	5,6	17,27
21	W	Benedykta op.	🌑	5,39	17,48	5,26	18,34
22	S	Katarzyny Szwedzkiej		5,37	17,50	5,49	19,43
23	C	Feliksa m.		5,34	17,52	6,15	20.51
24	P	Gabriela Archanioła		5,32	17,54	6,43	22,0
25	S	Zwiastowanie NMP.		5,29	17,56	7,48	23,7
26	**N**	**Teodora b. m.**		5,27	17,57	8,0	—
5 Niedz. Postu. (Czarna) Ew. Żydzi chcą ukamienować P. J. Jan VI,II 46—59							
27	P	Jana Damasceńskiego D.K.		5,25	17,59	8,51	0,10
28	W	Jana Kapistrana w.	🌓	5,23	18,1	9,53	1,4
29	S	Eustachego		5,20	18,2	11,2	1,51
30	C	Kwiryna m.		5,17	18,4	12,18	2,32
31	P	Balbiny p. m.		5,15	18,6	13,37	3,6

Przysłowie ludowe: Suchy marzec, maj niechłodny

Kwiecień mokry — rok niegłodny

PORADNIK OGRODNICZO-ROLNICZY

na marzec.

W polu i zagrodzie. Przygotować rolę do zasiewu, jak najmniej używając pługa, który zbyt osusza wiosną ziemię. Pracować w polu kultywatorem lub broną. Oziminy, które już ruszyły można pogłównie zasilać saletrą. Siać marchew, groch, wykę, mieszanki, owies, pszenicę, jęczmień. Bronować koniczyny i podsiewać puste miejsca. Zboże w spichlerzu szuflować, by się nie zagrzało. Ziemniaki do sadzenia przebierać. Oszczędnie obchodzić się z paszą, by jej do nowego zbioru nie brakło. Konie dobrze żywić. Stanowić klacze.

W sadzie i ogrodzie. Kończyć czyszczenie i bielenie drzew. Korony spryskiwać 4-procentową cieczą bordowską. Podlać drzewa gnojówką, ziemię przekopać w sadzie. Szczepić drzewka i krzewy owocowe. Przygotować grządki pod warzywa, zasilać je nawozem. Posadzić wysadki nasienne. Siać rozsadę kapusty, cebuli. Siać groch, bób, buraki, marchew, pietruszkę, sadzić dymkę i wczesne ziemniaki.

W pogodny dzień, gdy pszczoły się oblecą, zbadać ule, wyczyścić, zmienić ściółkę, pnie słabe podkarmiać, oczka nieco rozszerzyć. Pora dogodna do przewożenia pni i zakładania pasiek.

ZAPISKI:

PREMIOWANIE KSIĄŻECZEK PKO: 23 marca — seria VI C, 27 marca — seria V C, losowanie premij: 1 marca – *Termin płatności kuponów:* 4% prem. poż. dol. ser. III; 5 marca – 3% prem. poż. inwest. em. II;

PRZEWIDYWANA POGODA.

Do 7-go zmiennie, około 12 deszcz, od 13—20 pogodnie, pod koniec zmiennie z przewagą opadów śnieżnych.

1. 1594. Zygmunt III Waza koronuje się na króla szwedzkiego w Upsali.
4. 1386. Koronacja Władysława Jagiełły na króla Polskiego w Krakowie.
6. 1454. Prusy poddają się Polsce.
19. 1920. Józef Piłsudski pierwszym Marszałkiem Polski.
20. 1848. Wybuch powstania w Wielkopolsce.

KWIECIEŃ dni 30

Dni		Święta rzymsko-katolickie	Słońca wsch. g. m.	Słońca zach. g. m.	Księżyca wsch. g. m.	Księżyca zach. g. m.
1	S	Hugona b., M. B. Łaskawej	5,13	18,8	14,57	3
2	N	**Franciszki z Pauli**	5,11	18,10	16,18	4

Niedz. Palm. (Kwietna). Ew. o wjeździe P. Jez. do Jerozolimy. Mt. XXI, 1—9.

3	P	Ryszarda b.	5,8	18,11	17,39	4,29
4	W	Izydora b. D. K. ○	5,6	18,13	18,58	4,56
5	S	Wincentego Ferr. w.	5,3	18,15	20,13	5,25
9	C	Celestyna p.	5,1	18 17	21,25	5,57
7	P	Epifaniusza b. m.	4,59	18,19	22,30	6,33
8	S	Dionizego b.	4 57	18,20	23,28	7,16
9	N	**Marii Kleofasowej**	4,55	18,22	—	8,5

Wielkanoc. Ew. o zmartwychwstaniu P. J. Mr. XVI, 1—7.

Poniedziałek Wielk. Ew. o uczniach idących do Emaus. Łuk. XXIV, 13—35.

10	**P**	**Ezechiela pr.**	4,53	18,23	0,16	8,58
11	W	Leona w. D. K. ☾	4,50	18,25	0,57	9,57
12	S	Juliusza p.	4,48	18.27	1,31	10,58
13	C	Hermenegilda m.	4,46	18,29	2,0	12,1
14	P	Justyna m.	4,44	18,31	2,25	13,4
15	S	Anastazji p. m.	4,42	18,32	2,47	14,8
16	N	**Przewod. (Biała) Bernadetty**	4,40	18,34	3,9	5,14

Niedz. Przewodnia (Biała). Ew. o niewiernym Tomaszu. Jan XX, 19—31.

17	P	Aniceta p.	4,37	18,35	3,30	16,21
18	W	Apoloniusza m.	4,35	18,37	3,52	17,29
19	S	Hermonegesa m. ●	4,32	18,39	4,17	18,39
20	C	Teodora w.	4,30	18,41	4,45	19,49
21	P	Anzelma b. D. K.	4,28	18,42	4,19	20 58
22	S	Sotera i Kaja mm.	4,26	18,44	5,59	23,2
23	N	**Wojciecha b. m., Jerzego**	4,24	18,45	6,48	23,1

2 Niedz. po Wielk. Ew. o dobrym pasterzu. Jan X, 11—16.

24	P	Fidelisa m.	4,22	18,47	7,46	23,50
25	W	Marka ew.	4,20	18,49	8,54	—
26	S	M. B. Dobrej Rady ☽	4,18	18,51	10,7	0,32
27	C	Piotra kan., Zyty p.	4,16	18,53	11,23	1,8
28	P	Witalisa m., Pawła od Krzyża	4,14	18,54	12.41	1,38
29	S	Piotra z Werony m.	4,12	18,56	13,59	2,4
30	N	**Katarzyny z Sienny p.**	4,9	18,58	15,18	2,30

3 Niedz. po Wielk. Ew. Maluczko a nie ujrzycie mnie. Jan XVI, 16—22.

Przysłowie ludowe: Grzmot w kwietniu dobra nowina
Już szron roślin nie pościna.

„Głos Narodu" śledzi uważnie ruch kulturalny w Polsce i za granicą, zamieszczając na ten temat szereg artykułów i recenzyj pierwszorzędnych piór.

PORADNIK OGRODNICZO-ROLNICZY

na kwiecień.

W polu i zagrodzie. Oziminy, szczególnie pszenicę, silnie bronować, posypując, o ile są słabe, pogłównie saletrą, lub azotniakiem, ale tym ostatnim jedynie w pogodny dzień, gdy rośliny są suche. Posypując azotniakiem na mokre rośliny, a także kainitem, niszczy się bardzo dobrze ognichę, o ile pole jest nią mocno zachwaszczone. Siać len i mak. Sadzić ziemniaki, nawożąc pod nie obornik. Na polach niszczyć broną skorupę i wschodzące chwasty. Budynki bielić i dezynfekować. W dni słoneczne wypędzać bydło na pastwisko, poprzednio nakarmiwszy je w oborze. Trzodę chlewną szczepić przeciw różycy. Zarybiać stawy.

W sadzie i ogrodzie. Kończyć sadzenie drzewek, szczepienie i przeszczepianie drzew starych. Drzewa świeżo posadzone podlewać obficie. Walczyć ze szkodnikami w sadzie. Przygotowywać grządki pod wczesną kapustę, nawożąc je obornikiem. Rozsadę pilnie podlewać, by jej nie niszczyła pchełka. Siać warzywa jak kukurydzę, mak i t. p.

Pnie podkarmiać silnie i poić, przeglądać starannie czy jest matka, słabe łączyć razem. Chronić przed napadem. Oczka rozszerzyć.

ZAPISKI:

PREMIOWANIE KSIĄŻECZEK PKO: 15 kwietnia — seria I, 20 kwietnia — seria IV, 24 kwietnia — seria VI A, 25 kwietnia — seria II, 27 kwietnia — seria V A,

PRZEWIDYWANA POGODA.

Z początku zmiennie z przymrozkami. Około 10-go silne przymrozki, w dzień pogodnie, około 20-go deszcz i śnieg przelotny, przy wiatrach południowo-wschodnich pogoda.

1\. 1656. Śluby królewskie Jana Kazimierza w katedrze lwowskiej.
4\. 1794. Kościuszko zwycięża Rosjan w bitwie pod Racławicami.
9\. 1241. Bitwa pod Legnicą.
10\. 1525. Hołd Pruski.
13\. 1793. Drugi rozbiór Polski.
23\. 997. Męczeńska śmierć św. Wojciecha.
26\. 1795. Trzeci rozbiór Polski.
28\. 1738. Pap. Klemens XII zamyka pierwsze polskie loże masońskie.

MAJ dni 31

Dni		Święta rzymsko-katolickie	Słońca wsch. g m	Słońca zach. g m	Księżyca wsch. g. m.	Księżyca zach. g. m
1	P	Filipa i Jakuba ap.	4 7	19,0	16 35	2,56
2	W	Atanazego D. K., Zygmunta kr.	4.5	19,1	17,51	3,24
3	S	**N. M. P. Król. Kor. Pol.**	4,4	19 3	19.4	3,53
4	C	Znal. św. Krzyża, Moniki wd.	4,2	19.4	20,13	4.28
5	P	Piusa V. p.	4,0	19,6	21,15	5,3
6	S	Jana w Oleju	3 58	19,8	22,7	5.54
7	N	**Floriana m.**	3.55	19,10	2[illegible],58	6,47

4 Niedz. po Wielk. Ew. o odejściu do Ojca Jan XVI, 5—14.

8	P	Stanisława b. m.	3,55	19,11	23,30	7,43
9	W	Grzegorza z Naziansu D. K.	3 53	19.13	—	8,44
10	S	Izydora rolnika	3.52	19,14	0.1	9,46
11	C	Franciszka de Hier. w.	3.50	19,16	0,27	10,49
12	P	Pankracego m.	3 48	19.17	0,51	11,54
13	S	Roberta Bellarmina D. K.	3 46	19.19	1,13	12,59
14	N	**Bonifacego m.**	3.44	10.21	1,34	14.4

5 Niedz. po Wielk. Ew. o prawdziwej modlitwie. Jan XVI, 23—30

15	P	Zofii wd. (dni krzyż.)	3,43	10.22	1,55	1[illegible],12
16	W	Andrzeja Boboli m.	3,41	19.24	2,18	16 20
17	S	Paschalisa Baylon w.	3 40	19 25	2,44	17.31
18	**C**	**Wniebowstąpienie**	3,38	19.27	3,16	18,42

Wniebowstąpienie P. J. Ew. o wniebowstąpieniu P. J. Mr. XVI, 14—20.

19	P	Piotra Celestyna p.	3,37	19 28	3 53	19 50
20	S	Bernardyna ze Sienny w.	3 35	19,30	4.40	20, 3
21	N	**Tymoteusza**	3,34	19.31	5,37	21,47

Niedz. po Wnieb. P. J. Ew. o obiet. zesł Ducha św Jan XI, 26—27, XVI, 1—4.

22	P	Julii p. m.	3,33	19,33	6,43	22 33
23	W	Dezyderiusza b. m.	3.32	19 34	7,56	23,11
24	S	N. M. P. Wspomoż. wiernych	3.30	19,36	9 13	23,42
25	C	Grzegorza VII. p.	3,29	19.37	10,30	—
26	P	Filipa Nereusza w.	3 28	19 38	11,48	0.9
27	S	Bedy D. K.	3,26	19,39	13 4	0,35
28	N	**Augustyna D. K.**	3.25	19,41	14,21	1,0

Zielone Święta. Obietnica zesłania Ducha św Jan XIV, 23—31.

Poniedz. Ziel. Świąt. Ew. o rozmowie P. J. z Nikodemem Jan III, 16—21.

29	P	Marii Magdaleny de Pazzis p.	3,24	19,43	15,36	1,27
30	W	Feliksa I p.	3,23	19,44	16,48	1,55
31	S	*Such.* N. M. P. Pośredniczki łask	3.22	19,45	17,58	2.26

Przysłowie ludowe: Chłodny maj — Dobry urodzaj.

PORADNIK OGRODNICZO-ROLNICZY

na maj.

W polu i zagrodzie. Kończyć sadzenie ziemniaków i siew buraków. Wschodzące okopowe można bronować, by nie dopuścić do zachwaszczenia i utworzenia się skorupy. Buraki gdy mają po dwie pary listków przerywać, opielać między rzędami i podsypywać saletrą. Jeśli żółkną wskutek uszkodzenia przez drutowca, obsypywać je ponadto kainitem. Siać grykę, proso, mieszanki zielone i koński ząb, zasilając pod nie ziemię supertomasyną lub superfosfatem i solą potasową lub kainitem. Zbyt bujne oziminy należy podkosić. Silnie niszczyć chwasty, wycinać osty w zbożu, niszczyć kaniankę w koniczynie. Inwentarz przyzwyczajać do paszy zielonej, ciągle jeszcze przed wypędzeniem na pastwisko podkarmiać w oborze, tylko zmniejszać stopniowo porcje. Stajnie i obory czysto utrzymywać. Przygotować wozy i narzędzia na sianokosy.

W sadzie i ogrodzie. Zakładać na pnie drzew opaski z lepem przeciw owadom, niszczyć oprzędy, gąsienice. Spryskiwać drzewa po okwitnięciu powtórnie 2-procentową cieczą bordowską. Sadzić kapustę, kalafiory i t. p., rozsadę cebuli, siać kukurydzę, ogórki i fasolę. Starannie plewić, ziemię między roślinami jak najczęściej wzruszać kopaczką. Sadzić pomidory.

Pszczoły trzymać ciepło, obficie karmić, starać się przez dodawanie plastrów z czerwieni o wyrównanie siły rojów. Oczko zupełnie otworzyć. Mieć w pogotowiu nowe ule i przybory do rójki.

ZAPISKI:

PREMIOWANIE KSIĄŻECZEK PKO: 1 maja — seria III, 23 maja — seria VI E, 27 maja seria V B,

Termin płatności kuponów: 1 maja — 3% prem. poż. inwest. em. I i II. — losowanie premij: 4% prem. poż. dol. ser. III; 5 maja — 3% prem. poż. inwest em. I; 15 maja — termin płatności kuponów i losowania do umorzenia: 4% poż. konsolidacyjnej;

PRZEWIDYWANA POGODA.

Do 10-go pogoda, potem do 15-go chłodniej, dopiero koło 20 ocieplenie i do końca pogodnie, od 28 do końca deszczowo i chłodno.

3. 1791. Konstytucja 3-go Maja.
3. 1921. Wybuch trzeciego powstania śląskiego.
3. 1660. Pokój ze Szwedami w Oliwie.
8. 1254. Ogłoszenie w Krakowie kanonizacji św. Stanisława.
12. 1935. Umiera pierwszy Marszałek Polski Józef Piłsudski.

CZERWIEC dni 30

Dni		Święta rzymsko-katolickie	Słońca wsch. g m.	Słońca zach g m.	Księżyca wsch g. m.	Księżyca zach. m. g
1	C	Jakuba Strzemię b.	3,21	19,46	19 2	3,3
2	P	Sadoka i tow. mm.	3,21	19,47	19,59	3,46
3	S	Klotyldy p.	3,20	19,48	20,47	4,36
4	N	**Franciszka Caracioli w.**	3,20	19.49	21,18	5,32
Niedz. Trójcy Przenajśw. Ew. o władzy Chrystusa P. Mt. XXVIII, 18—20.						
5	P	Bonifacego b. m.	3,19	19 50	22 1	6.31
6	W	Norberta b.	3,18	19,51	22,30	7,3
7	S	Roberta op.	3,17	19,52	22,54	8 3
8	C	**Boże Ciało, Medarda b.**	3,16	19 53	23,17	9,46
9	P	Prima i Felicjana mm.	3,16	19 54	23,38	10,44
10	S	Bogumiła w.	3,15	19,55	23,58	11,48
11	N	**Barnaby ap.**	3 15	19.56	—	12 54
2 Niedz. po Ziel. Św. Ew. o wezwaniu na król. ucztę. Łuk. XIV, 16-24.						
12	P	Jana a s. Facundo w.	3.15	19 56	0,29	14,1
13	W	Antoniego z Padwy w.	3 14	19 57	0,45	15,10
14	S	Bazylego D. K.	3,14	19 57	1.13	16.20
15	C	Jolenty wd.	3,14	19,58	1,47	17,37
16	P	Najsł. Serca Jezusowego	3,14	19,58	2 29	18 37
17	S	Adolfa w.	3,14	19,59	3,21	19,37
18	N	**Efrema D. K.**	3,14	19,59	4,25	20,27
3 Niedz po Ziel. Św. Ew. o zgubionej owcy i drachmach. Łuk. XV, 1—10.						
19	P	Julianny z Falk. p.	3,14	20,0	5,37	21 9
20	W	Sylweriusza p.	3.14	20,0	6.36	21.44
21	S	Alojzego Gonzagi w.	3,14	20,0	8,16	22,14
22	C	Paulina b.	3 14	20.0	9,35	22 42
23	P	Zenona m.	3,15	20 1	10.53	23,6
24	S	Nar. św. Jana Chrzciciela	3,15	20,1	12 11	23.32
25	N	**Wilhelma op.**	3.15	20,1	13.25	23,59
4 Niedz. po Ziel Św Ew. o cudownym połowie ryb. Łuk. V, 1—11.						
26	P	Jana i Pawła mm.	3.15	20,1	14,3[illegible]	—
27	W	Władysława kr.	3,16	20,1	15,48	0,29
28	S	Ireneusza b. m.	3,16	20.1	16,53	1,3
29	C	**Piotra i Pawła ap. ap.**	3,17	20,1	17,52	1,[illegible]3
30	P	Emilii p., Wspom. św. Pawła	3,17	20,1	18,43	2,30

Przysłowie ludowe: Czerwiec stały
Grudzień doskonały.

PORADNIK OGRODNICZO-ROLNICZY

na czerwiec.

W polu i zagrodzie. Dalsza staranna obróbka okopowych. Okopywanie ziemniaków. Ciągła walka z tworzącą się skorupą i wschodzącymi chwastami. Koniczynę kosić, jak tylko zacznie kwitnąć i suszyć na kozłach, uważając, by się najmniej pokruszyła. Sianokosy zacząć, jak tylko trawy zakwitną, by siano nie straciło na pożywności. Spieszyć się ze zwózką siana. Inwentarz i jego pomieszczenie utrzymywać w drobiazgowej czystości. W lecie najbardziej panują wszelkie epidemie. Mieć w pogotowiu zawsze środki do ratowania wzdętego bydła. Poprawiać płoty i budynki.

W sadzie i ogrodzie. Dalej pilnie walczyćze szkodnikami w sadzie. Nadmiar owoców przerwać, lub lekko otrząsnąć, by mieć owoc dorodny. Podlewać drzewa gnojówką. W ogrodzie warzywnym podobnie jak w polu walczyć z tworzącą się skorupą za pomocą kopaczki i nie dopuszczać do zachwaszczenia. Posadzoną rozsadę kapusty, kalafiorów i t. p. w razie posuchy podlewać.

Jeśli jest dużo pożytku, pniom silniejszym dawać nadstawki z woszczyną. Miód wytrzepywać na miodarce w izbie zamkniętej, nie zabierać na raz więcej, jak 2 do 3 ramki.

ZAPISKI:

PREMIOWANIE KSIĄŻECZEK PKO: 23 czerwca — seria VI C, 27 czerwca — seria V C, *Termin płatności kuponów:* 1 czerwca $4^1/_2{}^0/_0$ wewn. poż. państw. z r. 1937, $3^0/_0$ państw. renty ziemskiej;

PRZEWIDYWANA POGODA.

Do 5-go chłodno z przelotnymi deszczami, około 10 rozpogodzenie i stała pogoda, 21—24 prawdopodobne burze, pod koniec miesiąca ciepło.

5. 1257. Lokacja m. Krakowa na prawie niemieckim.
12. 1595. Unia brzeska, Rahoza metropolita kijowski wysyła do papieża pismo z obediencją.
22. 1922. Wojsko polskie obejmuje Górny Śląsk.
26. 1295. Koronacja Przemysława II. Przywrócenie w Polsce godności królewskiej.

LIPIEC dni 31

Dni		Święta rzymsko-katolickie	Słońca wsch. g m.	Słońca zach. g. m.	Księżyca wsch. g. m	Księżyca zach. g m.
1	S	Przenajśw. Krwi P. J.	3,18	20,1	19.26	3,2 3
2	N	Nawiedzenie N. M. P.	3.19	20,0	20,2	4,20
5 Niedz. po Ziel. św. Ew. o sprawiedliwości faryzeuszów. Mt. V 20 24						
3	P	Anatola b., Leona p.	3,19	20,	20.33	5 22
4	W	Teodora b.	3 20	19.59	20.59	6,24
5	S	Antoniego Zacc.	3,21	19,59	21 22	7,29
6	C	Izajasza pr.	3 22	19,58	21,43	8,31
7	P	Cyryla i Metodego ww.	3,23	19,57	22,4	9,55
8	S	Elżbiety kr.	3.24	19,57	22 25	10 39
9	N	**Weroniki p.**	3,25	19 56	22.48	11,45
6 Niedz. po Ziel. św. Ew. o cudownym nakarmieniu rzeszy. Mr. VIII 1—9						
10	P	Amalii p., 7 braci męczen.	3,26	19,56	23 14	12,52
11	W	Piusa p. m.	3,27	19,55	23,44	14,1
12	S	Jana Gwalberta w.	3,27	19 54	0,1	15,9
13	C	Małgorzaty p. m	3,29	19,54	0,20	16,16
14	P	Bonawentury D. K.	3,30	19,53	1,8	17 20
15	S	Rozesłanie ap., Henryka ces.	3,31	19,52	2,4	18,15
16	N	**M B. Szkaplerznej**	3,32	19.51	3,13	19 2
7 po Ziel. św. Ew. o fałszywych prorokach. Mt. VII, 15—21.						
17	P	Aleksego w.	3.34	19.49	4 30	19,41
18	W	Szymona z Lipnicy w.	3,35	19,48	5,51	20,16
19	S	Wincentego a Paulo w.	3,37	19,47	7.14	20,44
20	C	Czesława w.	3.38	19,46	8,35	21,11
21	P	Praksedy p. m.	3,39	19,45	9,55	21,3
22	S	Marii Magdaleny pok.	3,40	19.44	11 13	22 5
23	N	**Apolinarego b. m.**	3 42	19,42	12 28	22,33
8 Niedz po Ziel. św. Ew o włodarzu niesprawiedliwym Łuk. XVI, 1—9						
24	P	Kingi kr., Krystyny p. m.	3 43	19,41	13 39	23,7
25	W	Jakuba ap.	3,44	19.39	14,45	23,45
26	S	Anny, Matki N. M. P.	3.46	19,38	15,46	—
27	C	7 braci śpiących mm.	3,47	19.36	16 39	0,28
28	P	Wiktora p.	3.49	19,35	17.24	1,18
29	S	Marty p.	3,50	19 33	18,4	2.13
30	N	**Abdona i Sennena mm.**	3,50	19,32	18 36	3 3
9 Niedz po Ziel. św. Ew. o zburzeniu Jerozolimy. Łuk. XIX, 41—47						
31	P	Ignacego Lojoli w.	3,53	19,31	19,3	4,15

Przysłowie ludowe: Siedmiu braci przepowiada
Ile tygodni popada

PORADNIK OGRODNICZO-ROLNICZY

na lipiec.

W polu i zagrodzie. Żniwa: rzepaku, żyta, pszenicy, jęczmienia. Przy zwózce plonów wozy wyścielać płachtami. Ścierniska natychmiast, nawet przed zwiezieniem zboża z pola płytko podorać i siać mieszanki na paszę, lub łubin na nawóz zielony, nawożąc przedtem ścierniska superfosfatem i solą potasową, co się zawsze doskonale opłaca. Mieszanek nigdy nie zawiele. Drób wypędzać w pole, by tępił robactwo na podorywkach. Czyścić stodoły, spichrze, przygotowywać narzędzia do młocki i czyszczenia ziarna. Czas zamawiać zboże siewne, zaprawy przeciw grzybkom, nawozy na sezon jesienny. Kopać wczesne ziemniaki. Nawóz na gnojowni silnie ubijać, a w razie posuchy polewać gnojówką, lub wodą.

W sadzie i ogrodzie. Tępić robactwo i chwasty. Drzewa obciążone owocami podpierać. Szkółki plewić, zasilać gnojówką, dziczki oczkować. Zbierać jagody i dojrzewające owoce, robić wina, susze, konfitury i konserwy. Zbiór cebuli, na dymkę, grochu. Zbiór i kiszenie ogórków.

Pora miodobrania. Po połowie miesiąca nie dopuszczać już do rójki. Stare matki zastępować młodymi. Po miodobraniu usuwać nadstawki. Rojom zawsze zostawiać 7 do 8 pełnych ramek na zimę.

ZAPISKI:

PREMIOWANIE KSIĄŻECZEK PKO: 15 lipca — seria I, 20 lipca — seria IV, 24 lipca — seria VI A, 25 lipca — seria II, 27 lipca — seria V A, 31 lipca — seria III,

Termin płatności kuponów: 1 lipca — 5% państw. poż. konw. z r. 1924, 5% konwersyjnej poż. kol. z r. 1926, 6% poż. narodowej. — losowanie premij: 4% prem. poż. dol. ser. III; 5 lipca — 3% prem. poż. inwest. em. II;

PRZEWIDYWANA POGODA.

Z początku chłodno, ale już od 7—15 upały, około 23 burze, a pod koniec chłodno i deszcze.

1\. 1569. Unia Lubelska Litwy z Polską.
7\. 1578. Założenie Uniwersytetu w Wilnie.
15\. 1410. Bitwa pod Grunwaldem.
17\. 1440. Koronacja Władysława III na króla Węgier.
26\. 1400. Władysław Jag. wznawia Uniwersytet w Krakowie.
28\. 1920. Rada Ambasadorów dzieli Śląsk Cieszyński między Polskę a Czechosłowację.

SIERPIEŃ dni 31

Dni		Święta rzymsko-katolickie	Słońca wsch g. m.	Słońca zach. g. m.	Księżyca wsch. g. m.	Księżyca zach. g. m.
1	W	Piotra w okowach	3.55	19 29	19 27	5,18
2	S	N. M. P. Aniel., Alfonsa D. K.	3,56	19 27	19,50	6,22
3	C	Znal. relikwij św. Szczepana	3 58	19,25	20,11	7.25
4	P	Dominika	3,59	19.24	20,32	8.29
5	S	N M. P. Śnieżnej	4,1	19.22	20,53	9.33
6	N	**Przemienienie Pańskie**	4,2	19,20	21,18	10.38
10 Niedz. po Ziel. Św. Ew. o Przemienieniu Pańskim. Mt. XVIII, 1—9.						
7	P	Kajetana w.	4,4	19,18	21,45	11,45
8	W	Cyriaka m. ☾	4,6	19.16	22, 9	12,52
9	S	Jana Vianneya w.	4,7	19,14	22 59	13,58
10	C	Wawrzyńca m.	4,9	19,12	23,48	15,1
11	P	Zuzanny p.	4,11	19,10	—	6,10
12	S	Klary p.	4.12	19,8	0,50	16 50
13	N	**Hipolita i Kassiana mm.**	4 14	19,6	2.1	17,32
11 Niedz. po Ziel. Św. Ew. o uzdrowieniu głuchoniemego. Mr VII, 31—37.						
14	P	Euzeb. b. (wig. Wnieb. NMP.)	4,15	19,4	3 21	18,10
15	W	**Wniebowzięcie N. M. P.** ●	4.17	19,2	4,43	18,43
Wniebowz. N. M. P. Ew. P. J. w domu Marii i Marty Łuk X, 38 42						
16	S	Joachima, Rocha w.	4,19	19.0	6,7	19.11
17	C	Jacka w.	4.21	18,59	7.30	19,39
18	P	Heleny ces.	4.22	18,57	8,52	20.7
19	S	Ludwika z Tuluzy w..	4,24	18,55	10 10	20.36
20	N	**Bernarda op., D. K.**	4.25	18,53	11.25	21,9
12 Niedz. po Ziel. Św. Ew. o miłosiernym Samarytaninie. Łuk X, 23—37						
21	P	Joanny de Chantal wd. ☽	4,27	18,50	12 35	21,46
22	W	Tymoteusza m.	4,29	18 48	13,39	22,27
23	S	Filipa Benicjusza w.	4 31	18,46	14,34	23,16
24	C	Bartłomieja ap.	4,32	18,44	15,22	—
25	P	Ludwika kr.	4,33	18, 2	16,4	0,10
26	S	M. B. Częstochowskiej	4,35	18.40	16,38	1,7
27	N	**Józefa Kalasantego w.**	4.36	18 37	17,7	2,8
13 Niedz. po Ziel. Św. Ew. o uzdrowieniu 10 trędowatych. Łuk. XII, 11—19						
28	P	Augustyna D. K.	4.38	18 35	17,33	3.10
29	W	Ścięcie ś. Jana Chrzciciela ☾	4.40	18 33	17,56	4.14
30	S	Róży Limańskiej p.	4,42	18.31	18.17	5.17
51	C	Rajmunda Non. w.	4.43	18,29	18.38	6 21

Przysłowie ludowe: W pierwszym tygodniu pogoda stała
Będzie zima długo biała.

PORADNIK OGRODNICZO-ROLNICZY

na sierpień.

W polu i zagrodzie. Żniwo i zbiórka jęczmienia i owsa. Dalsza podorywka ściernisk. Podorywki zieleniejące bronować, siać na nawozach pomocniczych mieszanki na pasze i na nawóz zielony. Młócić i czyścić zboże siewne, względnie sprowadzić nowe ziarno siewne, o ile własne wyrodzone. Zamówić bajce i narzędzia brakujące. Kosić i zwozić drugie koniczyny i potrawy. W drugiej połowie miesiąca orać pod oziminy nie zapominając o dość wczesnym wysiewie kainitu i azotniaku, które powinny być wysiane na mniej więcej tydzień przed siewem zboża. Uważać na spasanie świeżego ziarna, które jest karmą nieodpowiednią i niebezpieczną dla inwentarza.

W sadzie i ogrodzie. W dni pogodne zbierać ręcznie letnie owoce na parę dni przed dojrzeniem. Robić przetwory owocowe. Oczkować dziczki. Zbierać nasiona warzyw. Wyrywać i suszyć cebulę, zbierać ogórki i pomidory. Konserwować na zimę. Truskawki oczyścić z wąsów, zmotyczyć, zasilić nawozem. Zakładać nowe truskawczarnie.

Pszczoły od połowy miesiąca trzymać ciepło, ścieśnić oczka, dbać, by każdy pień miał odpowiednią ilość miodu na zimę. Usuwać robotę trutową. Warzyć miody pitne, przeprowadzając w miejscu ciepłym ich fermentację.

ZAPISKI:

PREMIOWANIE KSIĄŻECZEK PKO: 23 sierpnia — seria VI B, 28 sierpnia — seria V B, *Termin płatności kuponów:* 1 sierpnia — 4% prem. poż. dol. ser. III. — termin losowania do umorzenia: 4½% wewn. poż. państw. z r. 1937;

PRZEWIDYWANA POGODA.

Z początku deszcze, od 5-go pogodnie, 10-go burza, od 16 do końca piękna pogoda.

6. 1914. Wymarsz Legionów do walki z Rosją.
15. 1920. Cud nad Wisłą. Pogrom bolszewików.
18. 1919. Pierwsze powstanie śląskie.
20. 1920. Drugie powstanie śląskie.
21. 1471. Władysław Jagiellończyk koronuje się w Pradze na króla czeskiego.
23. 1936. Pierwszy synod Episkopatu polskiego na Jasnej Górze.

W R Z E S I E Ń dni 30

Dni		Święta rzymsko-katolickie	Słońca wsch. g. m.	Słońca zach. g m.	Księżyca wsch g, m.	Księżyca zach g m
1	P	Idziego w.	4,45	18 26	19,0	7,15
2	S	Stefana kr.	4,46	18,24	19,23	8,30
3	N	**Bronisławy p.**	4,48	18,21	19,50	9,36
14 Niedz. po Ziel. Św Ew. o służbie Bogu i mamonie. Mt. VI, 24—33						
4	P	Rozalii p.	4,50	18,19	20,20	10,41
5	W	Wawrzyńca Justyniana b.	4,52	18,16	20,56	11 46
6	S	Zachariasza pr. ☾	4,54	18,14	21,42	12,49
7	C	Melchiora Grodzickiego m.	4,55	18,12	22,36	13,48
8	P	Narodzenie N. M. P.	4,57	18,10	23,41	14 40
9	S	Piotra Klawera w.	4,58	18,7	—	15,25
10	N	**Mikołaja z Tolentynu**	5 0	13,5	0,54	16,3
15 Niedz. po Ziel. Św. Ew. o wskrzesz. młodzieńca z Naim. Łuk. VII. 11-16						
11	P	Prota i Jacka mm.	5,2	18,3	2,13	16 38
12	W	Imienia N. Maryi P.	5,4	18,1	3,35	17,8
13	S	Filipa p. ●	5,5	17,58	4,59	17,37
14	C	Podwyższenie św. Krzyża	5,6	17,56	6,21	18,5
15	P	Siedmiu Boleści N. M. P.	5,8	17,54	7,44	18,35
16	S	Korneliusza i Cypriana mm.	5,10	17,51	9,2	19,7
17	N	**Stygmatów św. Franciszka**	5 12	17,49	10,16	19,43
16 Niedz. po Ziel. Św. Ew. o uzdrowieniu opuchłego. Łuk. XIV, 1—11.						
18	P	Józefa z Kupertynu w.	5,13	17,47	11,25	20,24
19	W	Januarego b. m.	5 15	17,45	12,26	21,11
20	S	*Such* Eustachego i tow. mm. ☽	5,16	17,42	13,18	22,4
21	C	Mateusza ap.	5,18	17,40	14,1	23,1
22	P	*Such.* Tomasza z Villan. mm.	5,20	17,37	14,39	—
23	S	*Such.* Tekli p. m.	5,22	17,34	15,9	0,1
24	N	**N M. P. od wykupu niew.**	5,24	17,32	15,36	1,2
17 Niedz. po Ziel. Św. Ew. o przykazaniu miłości Boga i bliźniego. Mt XXII, 35-46.						
25	P	Władysława z Gielniowa w.	5,25	17,30	16,0	2,5
26	W	Cypriana i Justyny mm.	5,27	17,27	16,22	3,8
27	S	Kosmy i Damiana mm.	5,28	17,25	16,44	4,12
28	C	Wacława kr. m	5,30	17,22	17,5	5,16
29	P	Michała Archanioła ○	5,32	17,20	17,29	29,21
30	S	Hieronima D. K.	5,34	17,18	17,55	55,26

Przysłowie ludowe: Ptaszki przed Michałem odleciały,
Będzie ostry grudzień cały.

„Głos Narodu" jest własnością Katolickiego Towarzystwa Wydawniczego z siedzibą w Krakowie.

PORADNIK OGRODNICZO-ROLNICZY

na wrzesień.

W polu i zagrodzie. Kończyć orki pod oziminy, by rola miała czas się odleżeć. Pszenicę bajcować. Siać żyto i pszenicę, wałując pole poprzednio o ile nie dość się odleżało. Wykopać od razu przegony dla odpływu wody, zbierać proso, len, konopie, grykę, zacząć kopanie ziemniaków. Rozpocząć orki zimowe, równocześnie wapniując w razie potrzeby. Podczas orek drób wypędzać, lub nawet wywozić w pole by tępił robactwo. Krowy dobrze żywić, stopniowo i ostrożnie spasać liście kapusty i buraki, dodać pasz treściwych, nie wypuszczać głodnych na pastwisko. Stopniowo przyzwyczajać do paszy zimowej. Obliczyć zapasy paszy na zimę i wedle tego ustalić ilość inwentarza do przezimowania.

W sadzie i ogrodzie. W dni pogodne zbierać owoce, uważając, aby ich nie uszkodzić. Od razu sortować, gdyż tylko sortowane owoce są dobrym materiałem sprzedażnym. Po wypoceniu najlepsze owoce układać na półkach w piwnicach poprzednio starannie oczyszczonych i odkażonych, gorsze sprzedawać lub przerabiać na wino. Zbierać nasiona warzyw i kwiatów. Pomidory zebrać przed przymrozkami i ułożyć do dojrzewania na oknach po słonecznej stronie, lub pod oknami inspektowymi.

Kończyć podkarmienie pni, oczka zwęzić, szpary zalepić gliną. W ogóle przygotować ule ostatecznie do zimowania, wszelkie czynności w pasiece wykonywując o zmroku, by pszczół nie niepokoić. Miód trzymać w miejscu suchym, przykryty nieszczelnie; woszczynę przetopić.

ZAPISKI:

PREMIOWANIE KSIĄŻECZEK PKO: 23 września — seria VI C, 27 września — seria V C, *Termin płatności kuponów:* 1 września — 3% prem. poż. inwest. em. I i II. — losowanie premij: 4% prem. poż. dol. ser. III; 5 września — 3% prem. poż. inwest. em. I;

PRZEWIDYWANA POGODA.

Z początku do 10-go pogoda, potem do 17 słotnie i zimno, a od 20 cieplej, pod koniec miesiąca piękna pogoda.

12. 1683. Król Jan III odnosi zwycięstwo nad Turkami pod Wiedniem.
14. 1812. Napoleon zajmuje Moskwę.
18. 1772. Pierwszy rozbiór Polski.
27. 1331. Bitwa pod Płowcami.
30. 1773. Sejm porozbiorowy.

PAŹDZIERNIK dni 31

Dni		Święta rzymsko-katolickie	Słońca wsch. g. m	Słońca zach g m.	Księżyca wsch g m.	Księżyca zach g m
1	N	**Jana z Dukli**	5,35	17.15	18 59	8,33
18 Niedz. po Ziel. Św. Ew. o uzdrow. powietrzem ruszonego. Mt. IX, 1—8						
2	P	Aniołów Stróżów	5.37	17 13	18.59	9,38
3	W	Teresy od Dziec. Jezus p.	5.38	17,11	19,40	10 41
4	S	Franciszka Serafickiego w.	5,40	17,9	20.31	11,41
5	C	Placyda i tow. mm.	5,42	17,6	21 30	12.34
6	P	Brunona w.	5,44	17,4	22,37	13,20
7	S	M. B. Różańcowej	5,45	17,2	23,51	14.0
8	N	**Brygidy wd.**	5.47	17 0	—	14,35
19 Niedz. po Ziel. Św. Ew. o godach królewskich. Mt. XXII, 1–14.						
9	P	Dionizego i tow. mm.	5,49	16.58	1,9	15,6
10	W	Franciszka Borgiasza w.	5,50	16.55	2,30	15,34
11	S	Macierzyństwa N. M. P.	5,52	16,53	3,51	16.2
12	C	Maksymiliana b.	5.54	16,50	5,13	16.31
13	P	Edwarda kr.	5,56	16,48	6,34	17 1
14	S	Kaliksta p.	5,58	16.46	7,51	17,37
15	N	**Teresy od Jezusa p.**	5,59	16.44	9,5	18.[illegible]
20 Niedz. po Ziel. Św. Ew. o uzdrowieniu syna królew. Jan IV, 46–53.						
16	P	Jadwigi wd.	6,1	16,42	10,10	19.2
17	W	Małgorzaty Alacoque p.	6,2	16.40	11 8	19,54
18	S	Łukasza ew.	6,4	16,37	11.56	20,[illegible]0
19	C	Piotra z Alkantary w.	6,6	16 35	12,37	21,50
20	P	Jana Kantego w., Ireny	6,8	16,33	13,10	22,52
21	S	Urszuli z tow. mm., Viatora m.	6.10	16,31	13.39	23,55
22	N	**Korduli p. m.**	6,11	16,29	14,3	—
21 Niedz. po Ziel. Św. Ew. o słudze nielitościwym. Mt. XVIII, 23 35.						
23	P	Seweryna b.	6,13	16.27	14,27	0,57
24	W	Rafała Archanioła	6,15	16,25	14,48	2.1
25	S	Chryzanta i Darii mm.	6.17	16,23	15,9	3,4
26	C	Ewarysta p.	6.19	16,21	15.32	4,9
27	P	Sabiny p. m.	6,20	16.19	15,57	5,15
28	S	Szymona i Tadeusza ap. ap.	6,22	16,17	16,26	6 23
29	N	**Chrystusa Króla**	6,24	16,15	16,59	7,29
22 Niedz. po Ziel. Św. Ew. o rozmowie P. Jezusa z Piłatem. Jan XVIII, 33—37						
30	P	Edmunda kr.	6.26	16 13	17.39	8,34
31	W	Wolfganga b.	6,27	16.11	18.27	9,36

Przysłowie ludowe: Miesiąc październy
Marca obraz wierny.

„Głos Narodu“ jest bezpartyjnym katolickim dziennikiem politycznym w Polsce, przeznaczonym zarówno dla inteligencji, jak i dla warstw szerszych.

PORADNIK OGRODNICZO-ROLNICZY

na październik.

W polu i zagrodzie. Kończyć siewy ozimin. Kopać ziemniaki, buraki, potem marchew, wycinać kapustę. Zakładać kopce przykrywając na razie słomą, by umożliwić parowanie. Zbierać mieszanki, kukurydzę, koński ząb i zakładać doły z kiszonkami. Orać na zimę, gdzie nie zachodzi obawa wypłukania, można już na jesieni rozsypać kainit pod zboża jare i ziemniaki. Stałe oziminy zasilić pogłównie dawką saletry. Łąki i pastwiska bronować silnie, nawozić, zabronowywać powtórnie. Wywozić kompost do ogrodu. Obierać kukurydzę, międlić len, konopie. Bydło przyzwyczajać do zimowej paszy. Nie dopuszczać do spadku mleczności.

W sadzie i ogrodzie. Mieć na ukończeniu zbiór i sortowanie owoców zimowych. Piwnice z owocami pilnie wietrzyć. Sadzić drzewka i krzewy owocowe. Młode drzewka obwiązywać słomą i jałowcem dla ochrony od mrozu i zajęcy. Ziemię w sadzie i ogrodzie znawozić obficie obornikiem i kompostem i przekopać, względnie zorać na zimę. Wybrać do przechowania wszelkie wysadki nasienne. Wycinać kapustę i kisić w beczkach. Wyjmować wszelkie warzywa i po wyschnięciu zadołować, lub przechować w piasku w piwnicy. Odpadki i łęciny zbierać na kompost lub palić.

Ule obłożyć matami od wewnątrz, dno wyłożyć żytnią słomą, daszki uszczelnić i zaopatrzyć. O ile mają zimować w stebniku, należy je już tam ustawić do zimowania.

ZAPISKI:

PREMIOWANIE KSIĄŻECZEK PKO: 16 października — seria I, 20 października — seria IV, 23 października — seria VI A, 25 października — seria II, 27 października — seria V A, 30 października — seria III,

Termin płatności kuponów: 1 października — $4^1/_2$% wewn. poż. państw. z r. 1937

PRZEWIDYWANA POGODA.

Do 7-go piękna pogoda, od 10 słotnie ze zmienną pogodą, około 20 deszcze aż do końca miesiąca.

1. 1938. Śląsk Zaolzański wraca do Polski.
3. 1501. Unia Polski z Litwą w Piotrkowie.
10. 1794. Bitwa pod Maciejowicami.
13. 1384. Jadwiga przybywa do Polski.
14. 1773. Ustanowienie w Polsce Komisji Edukacji Narodowej, pierwszego na świecie ministerium oświaty.
15. 1384. Koronacja Jadwigi w Krakowie.
19. 1466. Pokój toruński.

LISTOPAD dni 30

Dni		Święta rzymsko-katolickie	Słońca wsch. g. m.	Słońca zach. g. m.	Księżyca wsch. g. m	Księżyca zach. g m
1	**Ś**	**W W Świętych**	6,30	16,9	19,24	10,31
W. W. Świętych. Ew. o 8 błogosławieństwach. Mt. V, 1—12.						
2	C	Dzień Zaduszny	6,32	16,7	20,29	11,19
3	P	Huberta b.	6,34	16,5	21,39	12,0
4	S	Karola Boromeusza b. ☾	6,35	16,4	22,54	12,37
5	**N**	**Zachariasza i Elżbiety**	6,37	16,2	—	13,8
23 Niedz. po Ziel. Św. Ew. o wskrzeszeniu córki Jaira. Mt. IX, 18—26						
6	P	Leonarda w.	6,39	16,0	0,11	13,35
7	W	Engelberta b. m.	6,41	15,58	1,29	14,3
8	S	Gotfryda b.	6,43	15,56	2,48	14,30
9	C	Teodora m.	6,44	15,55	4,8	14,59
10	P	Andrzeja z Awelinu w.	6,46	15,53	5,26	15,31
11	S	Marcina b. ●	6,47	15,52	6,40	16,8
12	**N**	**Marcina p.**	6,49	15,50	7,51	16,51
24 Niedz. po Ziel. Św. Ew. o dobrym nasieniu Mt. XIII, 24—32.						
13	P	Stanisława Kostki w.	6,51	15,48	8,54	17,40
14	W	Jozafata m.	6,53	15,47	9,47	18,35
15	S	Alberta w. D. K.	9,55	15,45	10,33	19,35
16	C	M. B, Ostrobram., Gertrudy p.	6,56	15,44	11,9	20,38
17	P	Salomei p.	6,58	15,43	11,40	21,41
18	S	Romana m.	7,0	15,42	12,6	22,44
19	**N**	**Elżbiety wd.** ☽	7,1	15,40	12,30	23,47
25 Niedz. po Ziel. Św. Ew. o ziarnku gorczycznym. Mt. XIII, 31—35.						
20	P	Feliksa Walezego w.	7,3	15,38	12,52	—
21	W	Ofiarowanie N. M. P.	7,5	15,37	13,13	0,50
22	S	Cecylii p. m.	7,7	15,36	13,35	1,54
23	C	Klemensa p.	7,8	15,35	13,59	3,10
24	P	Jana od Krzyża D. K.	7,10	15,34	14,26	4,6
25	S	Katarzyny p. m.	7,12	15,33	14,57	5,13
26	**N**	**Jana Berchmansa w.** ○	7,13	15,32	15,34	6,21
26 Niedz. po Ziel. Św. Ew. o końcu świata. Mt. XXIV, 15—35.						
27	P	Waleriana	7,15	15,31	16,20	7,25
28	W	Zdzisławy p.	7,16	15,30	17,15	8,25
29	S	Saturnina m.	7,18	15,29	18,19	8,17
30	C	Andrzeja ap.	7,20	15,29	19,29	10,2

Przysłowie ludowe: Na Wszystkich Świętych od zrębu
Utnij gałąź dębu
Jeśli soku nie ma
Będzie tęga zima.

PORADNIK OGRODNICZO-ROLNICZY

na listopad.

W polu i zagrodzie. Miesiąc orki zimowej. Głęboka orka na jesieni jest podstawą kultury roli. Przyorywać obornik i nawozy zielone. Kończyć bronowanie i nawożenie łąk i pastwisk. Czyścić rowy, drenować grunta podmokłe, na każdym polu starannie przeprowadzać przegony dla odpływu wody. Wszelkie odpadki składać na kupy kompostowe. Naprawiać, naoliwiać i przechowywać w suchym miejscu narzędzia rolnicze. Poprawiać na zimę budynki, uszczelniać okna, robić gruntowne porządki. Rewidować kopce, zakładać kiszonki, dbać o szczelne ich nakrycie. Inwentarz trzymać w dni pogodne jak najdłużej na powietrzu, czyścić bydło starannie. Uważać ze skarmianiem resztek nadpsutych, np. buraków, ziemniaków. Dodawać do karmy siana. Świnie na zabicie i do użytku domowego tuczyć. Drób wybrakować do przezimowania.

W sadzie i ogrodzie. Kończyć sadzenie drzew i krzewów, przekopywanie i nawożenie sadu. Owoce w piwnicach pilnie przeglądać, piwnice przewietrzać. Delikatniejsze krzewy, róże, okryć na zimę, drzewka młode obsypać do kilkudziesięciu centymetrów naokoło.

Pszczół nie niepokoić, by nie przemarzły. Uważać czy daszki nie przeciekają. Pora sposobna do transportu, kupna, sprzedaży pni. Przygotować materiał na wyrób nowych uli i ramek.

ZAPISKI:

PREMIOWANIE KSIĄŻECZEK PKO 23 listopada — seria VI B, 27 listopada seria V B. Losowanie premij: 2 listopada — 4% prem. poż. dol. ser. III; 5 listopada — 3% prem. poż. inwest. em. II; 15 listopada — termin płatności kuponów i losowania do umorzenia: 4% poż. konsolidacyjnej.

PRZEWIDYWANA POGODA.

Z początku ocieplenie — po zimnych dniach października, około 18 oziębienie — deszczownie i śnieżnie, 25-go piękna pogoda.

5\. 1370. Śmierć Kazimierza Wielkiego w Krakowie.
10\. 1918. Józef Piłsudski powraca z Magdeburga w Niemczech do Warszawy.
10\. 1936. Wręczenie przez Prezydenta Rzplitej buławy marszałkowskiej Generalnemu Inspektorowi Sił Zbrojnych Edwardowi Śmigłemu Rydzowi.
10\. 1444. Bitwa pod Warną.
11\. 1918. Rozbrojenie Niemców w Warszawie i całym kraju. Święto Narodowe.
25\. 1795. Abdykacja Stanisława Augusta.

GRUDZIEŃ dni 31

Dni		Święta rzymsko-katolickie	Słońca wsch. g. m	Słońca zach. g. m.	Księżyca wsch. g. m.	Księżyca zach. g m.
1	P	Eligiusza b.	7,21	15,29	20,44	10,40
2	S	Bibliany p. m.	7,23	15,28	22,0	11,11
3	N	**Franciszka Ksawer.** ☾	7,24	1[illegible].27	23.17	11.40
		1 Niedz. Adwentu. Ew. o znakach sądu Bożego. Łuk. XXI, 25–33.				
4	P	Barbary p. m.	7,25	15 26	—	12,7
5	W	Sabby pust.	7,27	15,26	0,35	12,33
6	S	Mikołaja b.	7,28	15,25	1.52	13,1
7	C	Ambrożego b.				
8	P	**Niep. Poczęcie N. M. P.**	7,30	15,24	4,22	14,4
9	S	Walerii p. m., Leokadii p. m.	7,31	15,24	5,33	14,43
10	N	**N. M. P. Loretańskiej** ●	7,33	15.23	6.39	15.29
		2 Niedz. Adwentu. Ew. o poselstwie Janowym. Mt XI. 2–10.				
11	P	Damazego p.	7,34	15,23	7,36	16,22
12	W	Aleksandra m.	7,35	15,23	8,52	17,19
13	S	Łucji p. m.	7,36	15,23	9,7	18,21
14	C	Spiridiona m.	7,37	15,23	9,40	19,25
15	P	Waleriana m.				
16	S	Euzebiusza b. w.	7,39	15.24	10,30	21,33
17	N	**Łazarza b.**	7,40	15 24	10,56	22,35
		3 Niedz. Adwentu Ew. o świadectwie Jana Chrzciciela. Jan I, 19–28.				
18	P	Oczekiwanie N. M. P. ☽	7,41	15,24	11,18	33,39
19	W	Nemezjusza m.	7,41	15.24	11,39	—
20	S	*Such.* Teofila	7,42	15,25	12,2	0,42
21	C	Tomasza ap.	7,42	15,25	12 26	1,47
22	P	*Such.* Zenona m.	7,43	15,25	12,54	2,5[illegible]
23	S	*Such.* Wiktorii p. m.	7,43	15.26	13,29	4,1
24	N	**Adama i Ewy (wig. B. N.)**	7,44	15,27	14,10	5,7
25	P	**Boże Narodzenie**	7.44	15,27	15,1	6,11
		Boże Narodzenie. Ew. o Bożym Narodzeniu. Łuk. II, 1–14.				
26	W	**Szczepana** ☾	7,45	15,28	16,2	7,8
		Ew. o przepowiedni prześladowania. Mt. XXIII, 34–39.				
27	S	Jana Ewangelisty	7,45	15,29	17,12	7,57
28	C	S. S. Młodzianków mm.	7,45	15.30	18,27	8,39
29	P	Tomasza Kant. b. m.	7,45	15,31	19,46	9,15
30	S	Eugeniusza b. m.	7,46	15,31	21,5	9,46
31	N	**Sylwestra p.**	7.46	15.32	22.23	10 13
		Niedz. po Bożym Narodzeniu. Ew. o proroctwie Symeona. Łuk. II, 33–40.				

Przysłowie ludowe: Na świętą Barbarę mróz,
Chowaj sanie, szykuj wóz.

PORADNIK OGRODNICZO-ROLNICZY

na grudzień.

W polu i zagrodzie. W dni bez śniegu i mrozu kończyć orki zimowe, bronowanie i nawożenie łąk i pastwisk. Wywozić obornik i rozrzucać go od razu, lub w razie obawy wypłukania składać w jedną mocno ubitą pryzmę na brzegu pola. Przeglądać zboże w spichrzu. Młócić i młynkować zboże. Zwozić drzewo na budulec i opał. Zacząć skarmianie kiszonki. Krowy cielne pielęgnować starannie, wypędzać na podwórze, czyścić szczotką, uważać na nowoprzybywające cielęta.

W sadzie i ogrodzie. Kopać doły pod drzewka, które ma się sadzić na wiosnę. Czyścić drzewa, prześwietlać korony, o ile nie ma mrozu. Pnie skrobać drucianą szczotką. Owoce i warzywa w piwnicach przebierać, nadpsute wyrzucać, lub brać do użytku.

Pszczoły mają mieć bezwzględny spokój, sucho i ciepło. Robić nowe ule i przybory pszczelarskie.

ZAPISKI:

PREMIOWANIE KSIĄŻECZEK PKO: 23 grudnia — seria VIC, 27 grudnia — seria VC.
Termin płatności kuponów: 1 grudnia — 3% państw. renty ziemskiej.

PRZEWIDYWANA POGODA.

Do 8-go śnieg i deszcz, od 9 zimno, suchy śnieg i wiatry północno-wschodnie, około 15 przelotne śniegi, pod koniec wiatry z deszczem.

5. 1867. Urodziny Józefa Piłsudskiego w Żułowie pow. święciańskim.
8. 1506. Zygmunt I Stary wybrany królem.
18. 1529. Wybór królewicza Zygmunta Augusta na króla.
25. 1076. Koronacja Bolesława Śmiałego.
27. 1918. Powstanie Wielkopolskie przeciw Niemcom.

Rok 1939 ery chrześcijańskiej

jest rokiem zwyczajnym, mającym 365 dni. Odpowiada r. 5699—5700 wedle rachuby żydowskiej. (N. Rok u żydów 15 września).

Dni świąteczne.

Wszystkie niedziele oraz w dni: Nowego Roku, Trzech Króli, Wniebowstąpienia Pańskiego, Bożego Ciała, śś. Ap. Piotra i Pawła, Wniebowzięcia N. M. P., Wszystkich Świętych, Niepokalanego Poczęcia N. M. P. i Bożego Narodzenia, wszyscy obowiązani są pod grzechem ciężkim, jeśli nie mają ważnej, usprawiedliwiającej przeszkody, wysłuchać całej Mszy św. i wstrzymać się od prac służebnych. W inne dni, chociażby uroczyste nabożeństwa odbywały się w świątyniach, Kościół obowiązku tego nie nakłada.

Dni postne.

W piątki i soboty Wielkiego Postu, w Suchedni i wigilie Zielonych Świąt, Wniebowzięcia N. M. P., (Wszystkich Świętych) i Bożego Narodzenia, obowiązuje post ścisły oraz wstrzymanie się od potraw mięsnych. (W Wielką Sobotę od 12 godziny nie ma już żadnego postu). We wszystkie inne dni Wielkiego Postu, prócz niedziel, obowiązuje tylko post ścisły.

We wszystkie piątki całego roku (prócz wyżej wymienionych) obowiązuje tylko wstrzymanie się od potraw mięsnych. Jeśli jednak w piątek wypadnie święto uroczyste, jedno z wymienionych wyżej p. t. „Dni świąteczne“, ustaje obowiązek wstrzymania się od potraw mięsnych.

Natomiast w dni krzyżowe nie ma żadnego postu; wolno jeść mięso, jak w inne dni roku.

Za potrawy mięsne uważa się tylko rosół i mięso. Wszystkie przyprawy i omasty, choćby pochodziły ze zwierząt, zawsze są dozwolone, więc nie tylko masło i jaja, ale też sadło, słonina (jako przyprawy), smalec itp. mogą być używane we wszystkie postne dni całego roku; również ryb wolno używać zawsze, nawet jeżeli w dni postne używa się potraw mięsnych. Również we wigilię z postem, jeśli wypadną na niedzielę, nie ma obowiązku poszczenia ani w niedzielę, ani w poprzednią sobotę.

Takie są przepisy prawa ogólnego kościelnego. W niektórych diecezjach Najprzew. Księża Biskupi zwykli przed rozpoczęciem Wielkiego Postu dawać obszerniejsze dyspensy.

Czasy zakazane.

W czasie od 1 Niedzieli Adwentu do Bożego Narodzenia włącznie i od Środy Popielcowej do Niedzieli Wielkanocnej włącznie, zabaw weselnych nie wolno wyprawiać, ani też żadnych zabaw tanecznych z muzyką. To się odnosi i do święta św. Józefa 19 marca.

Święta ruchome.

Rok	Niedziela starozapustna	Popielec	Wielkanoc (niedziela)	Wniebowstąpienie	Zielone Świątki	Św. Trójcy (niedziela)	Boże Ciało	I sza niedziela Adwentu	Długość zapustów
1939	5 lutego	22 lutego	9 kwiet.	18 maja	28 maja	4 czerw.	8 czerw.	3 grudn.	46
1940	21 stycz	7 „	24 marca	2 „	12 „	19 maja	23 maja	1 „	31
1941	9 lutego	26 „	13 kwiet.	22 „	1 czerw.	8 czerw	12 czerw	30 listop.	50
1942	1 „	18 „	5 „	14 „	24 maja	31 maja	4 „	29 „	42
1943	21 „	10 marca	25 „	3 czerw.	13 czerw.	20 czerw	24 „	28 „	62
1944	6 „	23 lutego	9 „	18 maja	28 maja	4 „	8 „	3 grudn	47
1945	28 stycz.	14 „	1 „	10 „	20 „	27 maja	31 maja	2 „	38

Władze Polskie i Urzędy Świętują w dni następujące:

Wszystkie niedziele całego roku.
Nowy Rok (1 stycznia).
Święto Trzech Króli (6 stycznia).
Matki Boskiej Gromnicznej (2 lutego).
Dwa dni Wielkiejnocy (data zmienna).
Matki Boskiej Królowej Korony Polskiej (3 maja).
Dwa dni Zielonych Świątek (data zmienna).
Boże Ciało (data zmienna).
Św. Apostołów Piotra i Pawła (29 czerwca).
Wniebowzięcie N. M. P. (15 sierpnia), Cud nad Wisłą.
Wszystkich Świętych (1 listopada).
Niepokalanie Poczęcie N. M. P. (8 grudnia).
Pierwsze i drugie Święto Bożego Narodzenia (25 i 26 grudnia).

ŚWIĘTA GRECKO-KATOLICKIE:

Styczeń — 7, 8, 9 Boże Nar., 14 N. Rok; 19 Jordan.
Luty — 15 Ofiarowanie Chr. Pana.
Kwiecień — 7 Zw. Matki B.; 9, 10 11 Św. Wielkanocne.
Maj — 18 Wnieb. Chr. Pana; 28, 29 Ziel. Św.
Lipiec — 12 Św. Ap. Piotra i Pawła.
Sierpień — 19 Przem. P.; 28 Wnieb. M. B..
Wrzesień — 21 Nar. M. B.; 27 Podw. Krzyża świętego.
Grudzień — 4 Oczyszcz. Matki B.; 19 Św. Mikołaja; 21 Niepokalane poczęcie Matki B.

Posty w kościele grecko-katolickim.

1) Wigilia Bożego Narodzenia (6 stycznia); 2) Wigilia Objawienia Pańskiego czyli Jordana (18 stycznia); 3) Wielki Post od poniedziałku po Niedzieli Syropustnej (13 lutego) do Wielkiej Soboty (8 kwietnia); 4) Petrówka od 5 czerwca do 11 lipca; 5) Spasiwka (przed urocz. Przemienienia Pańskiego) od 14—27 sierpnia; 6) W dzień Ścięcia św. Jana Chrzciciela (11 września); 7) w dzień Podwyższenia św. Krzyża (27 września).

ŚWIĘTA MOJŻESZOWE:

Styczeń — 1 Post.
Marzec — 2 P. Estery; 5 Purim; 6 Szuszan-Purim.
Kwiecień — 4—11 Święta Wielkanocne.
Maj — 7 Lag Bomer; 24, 25 Zielone Święta.
Lipiec — 4 Post; 25 Post; 31 Dzień radosny.
Wrzesień — 14, 15 Nowy Rok 5700; 17 Post Gedali; 23 Sądny Dzień; 28—30 Święto szałasów.
Październik — 1—6 Święto szałasów.
Grudzień — 7 Pamiątka zwycięstwa; 22 Post.

Wykaz alfabetyczny

Główniejszych Świętych Pańskich z oznaczeniem dnia i miesiąca

Adama 24 grudnia
Adolfa b. wyzn. 17 czerwca
„ m. 27 czerwca
Agaty p. 5 lutego
Agnieszki p. m. 21 stycznia
Albiny p. m. 16 grudnia
Albina b. w. 1 marca
Aleksandra m. 12 grudnia
„ b. w. 26 lutego
Aleksandry m. 20 marca
Aleksego Falk. w. 17 lutego
„ w. 17 lipca
Alfonsa Lig. b. w. d. K. 2 sierpnia
„ Rodr. w. 30 października
Alojzego Gonz. w. 21 czerwca
Ambrożego b. w. 7 grudnia
Amelii p. 10 lipca
Anastazego m. 22 stycznia
„ p. w. 27 kwietnia
„ w. 17 sierpnia
Anastazji m. 15 kwietnia
„ m. 25 grudnia
„ p. m. 28 października
Anatola b. w. 3 lipca
Anatolii p. m. 9 lipca
Andrzeja ap. 30 listopada
„ Bob. m. 16 maja
„ Kors. b. w. 4 lutego
„ z Awel. w. 10 listopada
Anieli Merici p. 31 maja
Anny matki N. M. P. 26 lipca
Antoniego op. 17 stycznia.
„ z Padwy 13 czerwca
„ Zacc. w. 5 lipca
Antonii m. 29 kwietnia
Antonii m. 4 maja
Antoniny m. 1 marca
Anzelma b. d. K. 21 kwietnia
Apolinarego b. m. 23 lipca
Apolinarego m. 23 sierpnia
Apolonii p. m. 9 lutego
Apoloniusza m. 18 kwietnia
Atanazji wdowy 14 sierpnia
Atanazego b. w. d. K. 2 maja
„ kr. m. 20 listopada

Augustyna b. w. 28 maja
„ b. w. d. K. 28 sierpnia

Balbiny p. 31 maja
Barbary p. m. 4 grudnia
Barnaby ap. 11 czerwca
Bartłomieja ap. 24 sierpnia
Benedykta Polaka m. 12 listopada
„ opata 21 marca
„ Józ. Labre 16 kwietnia
Benedykty p. 6 maja
Bernarda op. d. K. 20 sierpnia
Bernadety Soubirnus 16 kwietnia
Błażeja b. m. 3 lutego
Bogumiła b. 10 czerwca
Bogusława b. w. 22 maja
Bohdana m. 18 maja
„ b. 2 listopada
Bohdany (Teodyty) m. 17 lipca
Bonawentury b. w. d. K. 14 lipca
Bonifacego m. 14 maja
„ b. m. 5 czerwca
Bronisławy p. 1 września
Brunona w. 6 października
Brygidy p. 1 lutego

Cecylii p. m. 22 listopada
Celestyna I p. 6 kwietnia
Cypriana b. m. 16 września
„ m. 26 września
Cyryla b. w. d. K. 9 lutego
„ Jeroz. b. w. d. K. 18 marca
„ b. w. ap. Słow. 7 lipca
Czesława w. Polaka 20 lipca

Damazego p. w. 11 grudnia
Damiana m. 27 września
Dezyderiusza b. m. 23 maja
Dominika w. 4 sierpnia
Dominiki p. m. 6 lipca
Doroty p. m. 6 lutego
Dionizego b. w. 8 kwietnia
„ p. w. 26 grudnia

Edmunda b. w. 16 listopada
Efrema diak. 18 czerwca

Eleonory p. 21 lutego
Elżbiety kr. 8 lipca
„ matki św. Jana 5 listopada
„ wdowy 19 listopada
Emila m. 22 maja
„ diak. m. 15 września
„ m. 6 października
Emiliana m. 8 lutego
„ b. m. 8 sierpnia
„ w. 11 października
„ kapł. w. 12 listopada
„ m. 6 grudnia
Emiliany p. 5 stycznia
Erazma b. m. 2 czerwca
Ernesta op. 12 stycznia
Eugenii p. m. 25 grudnia

Filipiny m. 20 września
Filomeny p. 5 lipca
Florentyny p. 20 czerwca
Floriana m. 4 maja
Franciszka Sal. b. w. d. K. 29 stycznia
„ w. 2 kwietnia
„ Hier. w. 11 maja
„ Kar. w. 4 czerwca
„ Sol. w. 14 lipca
„ Ser. w. 4 października
„ Borg. w. 10 października
„ Ksaw. 3 grudnia
Franciszki Rzym. wd. 9 marca

Gabriela archan. 18 marca
Gaspara kr. 6 stycznia

Eugeniusza b. m. 4 marca
„ b. m. 2 maja
„ m. 4 stycznia
„ b. w. 13 listopada
Eustachego b. w. 16 lipca
„ b. m. 20 września
„ w. 20 października
Ewarysta p. m. 26 października
Ewy 24 grudnia

Fabiana p. m. 20 stycznia
Felicjana m. 9 czerwca
Feliksa b. w. 14 lipca
Feliksa b. w. 19 lipca
„ m. 14 stycznia
„ p. m. 30 maja
„ w. 20 listopada
Ferdynanda III kr. w. 30 m.
Filipa apost. 1 maja
„ w. 23 sierpnia

Genowefy p. 3 stycznia
Gerarda b. m. 24 września
„ Maj. w. 16 października
Gertrudy p. 16 listopada
Gerwazego m. 19 czerwca
Grzegorza N. w. 9 marca
„ W. p. w. d. K. 12 marca
„ Naz. b. w. d. K. 9 maja
„ VI. p. w. 25 maja
„ cudotw. 17 listopada

Heleny p. 22 maja
„ ces. wd. 18 sierpnia
Heliodora b. w. 3 lipca
Henryka b. m. 19 stycznia
„ ces. w. 15 lipca
Hiacenty p. m. 30 stycznia
Hieronima E. w. 20 lipca
„ w. d. K. 30 września
Hilarego b. w. d. K. 14 stycznia

Hilarii m. 12 sierpnia
Hipolita w. 2 grudnia
Honorata b. w. 8 lutego
Honoraty p. 11 stycznia
Huberta b. w. 3 listopada
Hugona b. w. 1 kwietnia
„ w. 17 listopada
„ op. 29 kwietnia

Idziego op. 1 września
Ignacego b. m. 1 lutego
„ Loj. w. 31 lipca
Ildefonsa b. w. 23 stycznia
Imienia Marii 12 września
Innocentego I. p. w. 28 lipca
Ireneusza b. m. 25 marca
Ireny p. m. 20 października
„ m. 5 kwietnia
Iwona kapł. w. 19 maja
Izydora b. w. d. K. 4 kwietnia
„ rolnika w. 10 maja
„ op. 14 grudnia

Jacka męcz. 10 lutego
„ wyzn. 17 sierpnia
Jadwigi księżn. wd. 16 października
Jakuba młod. ap. 1 maja
„ starsz. ap. 25 lipca
„ Strepy b. w. 1 czerwca
Jana Dobr. 10 stycznia
„ Chryzostoma 27 stycznia
„ Bosko 31 stycznia
„ z Maty 8 lutego
„ Boż. w. 8 marca
„ Dam. w. d. K. 27 marca
„ ap. w ol. 6 maja
„ milcz. w. 13 maja
„ Salle w. 15 maja
„ Nep. m. 16 maja
„ Reg. w. 16 czerwca
„ Chrzcic. 24 czerwca
„ Dukl. w. 1 października
„ Gwalb. op. 12 lipca
„ Kant. w. 20 października
„ od Krzyża w. 24 listopada
„ Berch. w. 26 listopada
„ ap. i ew. 27 grudnia
Jerzego męcz. 23 kwietnia
Joachima ojca N. M. P. 16 sierpnia
Joanny 24 maja
„ Fr. d. Ch. wd. 21 sierpnia
Józefa Obl. N. M. P. 19 marca
„ Kal. w. 27 sierpnia
„ z Kup. w. 18 września
Jozafata bisk. m. 14 listopada
Juliana m. 7 stycznia
„ b. w. 28 stycznia
„ m. 9 sierpnia
„ m. 12 lutego
„ m. 2 września
„ w. 9 czerwca
„ pust. 18 października
Julianny p. m. 16 lutego
„ m. 17 sierpnia
„ Falk. p. 29 czerwca
„ wd. 7 lutego
Julii m. 1 października
„ p. m. 22 maja
„ p. m. 20 grudnia
Justyny m. 19 sierpnia
„ p. m. 30 listopada

Kajetana w. 7 sierpnia
Kaliksta p. m. 14 października
Kamila Lell. w. 18 lipca
Karola Bor. b. w. 4 listopada
Katarzyny R. p. 2 lutego
„ Bon. 9 marca
„ Szw. 22 marca
„ Sen. p. 30 kwietnia
„ p. m. 25 listopada
Kazimierza Król. w. 4 marca
Klary p. 12 sierpnia
Klaudii m. 20 marca
Klemensa Dw. w. 15 marca
„ p. m. 23 listopada
Konrada w. 19 lutego
„ b. w. 26 listopada
Konstancji m. 19 września
Korduli p. m. 22. października
Kornelii m. 31 marca
Kosmy m. 27 września
Kryspiny m. 5 grudnia
Krystyny p. m. 24 lipca
Krzysztofa m. 20 kwietnia
Kunegundy ces. p. 3 marca
„ księż. p. 24 lipca

Leokadii p. m. 9 grudnia
Leona b. w. 20 lutego
„ p. w. d. K. 11 kwietnia
„ p. w. 28 czerwca
Leonarda w. 6 listopada
„ w. 26 listopada
Leony m. 15 czerwca
Leopolda w. 5 listopada
Longina żołn. 15 marca
Lucjana m. 7 stycznia
Ludwika kr. w. 25 sierpnia
„ Bert. w. 9 października
Ludwiki wdowy 31 stycznia

Łucji p. m. 25 czerwca
„ p. m. 13 grudnia
Łukasza ewang. 18 października

Macieja apost. 24 lutego
Maksyma b. m. 18 czerwca
„ b. w. 8 stycznia
„ b. w. 27 grudnia
Maksymiliana b. m. 12 października
Małgorzaty z Kort. 22 lutego
„ król. wd. 10 czerwca
„ p. m. 20 lipca
„ Alac. p. 17 października
Marcela p. m. 16 stycznia
„ m. 30 października
„ b. w. 1 listopada
Marceli m. 28 czerwca
„ wd. 21 stycznia
Marcelina p. m. 26 kwietnia
„ kapłana w. 14 lipca
Marcina b. w. 11 listopada
„ p. m. 12 listopada
Marka ew. 25 kwietnia
„ m. 18 czerwca
„ p. w. 7 października
Marty m. 19 stycznia
„ p. m. 23 lutego
„ p. 29 lipca
Mariana diak. 17 stycznia
„ w. 19 sierpnia
Marii NP. Zaśl. 23 stycznia
„ Magd. 22 lipca
Matyldy król. wd. 14 marca
Mariusza męcz. 19 stycznia
Mateusza apost. ew. 21 września
„ Oczyszcz. 2 lutego
„ Objaw. w. L. 11 lutego
„ Dobrej Rady 26 kwietnia
„ Król. Kor. Pol. 3 maja
„ Wspomn. wier. 24 maja
„ Pośred. Łask 31 maja
„ N. Pomocy 27 czerwca
„ Nawiedz. 2 lipca
„ Szkaplerz. 16 lipca
„ Anielskiej 2 sierpnia
„ Śnieżnej 5 sierpnia
„ Wniebowz. 15 sierpnia
„ Jasnog. 26 sierpnia
„ Narodzenia 8 września
„ Wykupu 24 września
„ Różańcowej 7 października
„ Macierzyństwa 11 października
„ Opieki 16 listopada
„ NP. Ofiar. 21 listopada
„ Niepok. Pocz. 8 grudnia
„ Loretańskiej 10 grudnia
„ egipc. 2 kwietnia
„ Kleof. 9 kwietnia
„ Magdaleny de Pazzis 29 maja
Maurycego m. 22 września

Medarda b. w. 8 czerwca
Melanii zak. 31 grudnia
Melchiora kr. 6 stycznia
„ m. 7 września
Metodego ap. Słow. 6 lipca
Michała arch. 29 września
Mikołaja b. w. 6 grudnia
„ z Tol. w. 10 września
Moniki wdowy 4 maja

Nar. św. Jana Ch. 24 czerwca
Natalii 1 grudnia
Nawr. św. Pawła apost. 25 stycznia
„ św. Augustyna 5 maja
Norberta b. w. 6 czerwca

Onufrego pust. 12 czerwca
Oskara b. w. 3 lutego
Ottona bamb. b. w. 2 lipca
Otylii p. 13 grudnia

Pafnucego m. 19 kwietnia
Pankracego m. 12 maja
Paschalisa w. 17 maja
Paulina b. m. 31 sierpnia
„ b. w. z Noli 22 czerwca
Pauliny m. 6 czerwca
Pawła I pust. 15 stycznia
„ apost. 29 czerwca
„ od Krzyża w. 28 kwietnia
Pelagii m. 22 marca
„ p. m. 4 maja
„ pok. 8 października
Piotra ks. ap. 29 czerwca
„ w okowach 1 sierpnia
„ m. 29 kwietnia
„ Nolasko w. 31 stycznia
„ Dam. b. w. d. K. 23 lutego
„ Klaw. w. 9 września
„ Alk. w. 19 października
„ Złotoust. 4 grudnia
Polikarpa b. m. 26 stycznia
Prokopa m. 8 lipca

Rafała arch. 24 października
Rajmundy w. 31 sierpnia
Reginy p. m. 7 września
Roberta w. 17 kwietnia
„ Belarm. D. K. w. 13 maja
„ op. 7 czerwca
Rocha w. 16 sierpnia
Romana m. 9 sierpnia
„ b. w. 6 października
„ op. 28 lutego
„ m. 28 listopada
Romualda op. 7 lutego

Rozalii p. 4 września
Róży lim. p. 30 sierpnia
„ witerb. p. 4 września
Ryszarda kr. w. 7 lutego
„ b. w. 3 kwietnia

Sabiny męcz. 27 października
Sadoka m. z tow. 2 czerwca
Salomei księż. p. 17 listopada
Samuela pror. 20 sierpnia
Scholastyki p. 10 lutego
Ścięcie św. Jana Ch. 26 sierpnia
Sebastiana m. 20 stycznia
Serafina w. 12 października
Serwacego b. w. 13 maja
Sewera m. 8 listopada
„ b. w. 30 kwietnia
Seweryna op. i biskup. 8 stycznia
„ b. w. 23 października
Stanisława b. i m. 8 maja
„ Kostki 13 listopada
Stefana król. w. 2 września
„ 1-go m. 26 grudnia
Sylwestra op. 26 listopada
„ I p. w. 31 grudnia
Szymona ap. 28 października
„ Tryd. 24 marca
„ z Lipn. w. 18 lipca
„ pust. 26 lipca
„ Słupn. w. 3 września

Tadeusza ap. 28 października
Tekli p. m. 23 września
„ ksieni 15 października
Telesfora b. m. 5 stycznia
Teodora b. m. 26 marca
„ m. 7 lutego
„ żołnierza 9 listopada
„ Stud. w. 12 listopada
Teodory pokut. 11 września
Teodozjusza b. w. 17 lipca
Teofila (Bogumiła) b. m. 7 marca
„ m. 22 lipca
„ 2 października
„ b. w. Antioch. 13 października
„ żołnierza 20 grudnia
„ b. w. 27 kwietnia
Teofili p. m. 28 grudnia
Teotyma (Bogusława) m. 18 grudnia
Teresy od Dziec. Jezus 3 października
Teresy p. 15 października
Tomasza ap. 21 grudnia
Tomasza z Akw. w. d. K. 7 marca
„ b. 2 września
„ b. m. 29 grudnia

Tymoteusza b. m. 24 stycznia
„ m. 24 marca
Tytusa b. w. 6 lutego

Urbana b. 2 kwietnia
„ m. 16 kwietnia
„ p. m. 25 maja
„ p. w. 29 grudnia
Ursyna b. w. 9 listopada
Urszuli p. m. 21 października

Wacława kr. m. 28 września
Walentego kapł. m. 14 lutego
Walentyny p. m. 25 lipca
Walerego b. w. 28 stycznia
Waleriana m. 14 kwietnia
„ b. w. 15 grudnia
Walerii m. 28 kwietnia
„ p. m. 9 grudnia
Wawrzyńca m. 10 sierpnia
„ b. w. 5 września
„ w. 22 lipca
Weroniki p. 13 stycznia
„ Jul. ksieni p. 9 lipca
Wiktora m. 25 lutego
„ w. 26 lutego
„ m. 21 lipca
„ p. m. 28 lipca
„ b. w. 23 sierpnia
„ p. m. 23 grudnia
Wiktorii m. 17 listopada
Wilhelma b. w. 10 stycznia
„ op. 6 kwietnia
„ op. 25 czerwca
„ b. w. 29 lipca
Wincentego m. 22 stycznia
„ Fer. w. 5 kwietnia
„ a Paulo w. 19 lipca
„ Kadłub. b. w. 8 marca
Wita m. 15 czerwca
Witalisa m. 9 stycznia
„ m. 28 kwietnia
Władysława kr. w. 27 czerwca
Włodzimierza w. 15 lub 24 lipca
Wojciecha b. i m. 23 kwietnia
Zachariasza pr. 6 września
„ oj. św. Jana 5 listopada

Zenona m. 14 lutego
„ żołn. m. 9 lipca
„ m. 5 kwietnia
„ b. w. 8 grudnia
Znal. św. Stefana 1-go m. 3 sierpnia
Zofii p. m. 30 kwietnia
„ wd. m. i 3 córek — 30 wrześ. (15 maja)
Zuzanny p. m. 1 sierpnia
Zygmunta kr. 2 maja
Zyty p. 27 kwietnia

Hierarchia Kościoła Katolickiego

na ziemiach Rzeczypospolitej Polskiej

Najwyższy Pasterz Kościoła:

Jego Świątobliwość

Ojciec św. Pius XI Papież

(przedtem kard. Achilles Ratti, były Nuncjusz Ap. w Polsce) urodz. 1857, obrany papieżem 6 lutego i ukoronowany 12 lutego 1922 r.

Nuncjusz Apostolski w Polsce:

Mgr. FILIP CORTESI, ARCYBISKUP SIRACEŃSKI ur. w r. 1876, w Polsce od roku 1936.

Radca Nuncjaty: Ks. **Dr Alfred Pacini, Prałat Dom. Jego Świątobliw.**, w Polsce od r. 1933.

METROPOLIA GNIEŹNIEŃSKO-POZNAŃSKA

Archidiecezja gnieźnieńsko-poznańska

Arcybiskup — Metrop. Prymas Polski:
J. Em. Kardynał August Hlond.

Biskup — Sufragan gnieźnieński:
Antoni Laubitz.

Biskup — Sufragan poznański:
Walenty Dymek.

Diecezja włocławska.

Biskup — Ordynariusz: **Karol Radoński.**

Biskup — Sufragan: **Wojciech Owczarek.**

Diecezja chełmińska.

Biskup — Ordynariusz:
Stanisław Wojciech Okoniewski.

Biskup — Sufragan: **Konstanty Dominik.**

METROPOLIA WARSZAWSKA.

Archidiecezja warszawska.

Arcybiskup — Metropolita:
vacat.

Arcybiskup — Sufragan: **Stanisław Gall.**

Biskup — Sufragan: **Antoni Szlagowski.**

Biskup — polowy: **Józef Gawlina.**

Diecezja płocka.

Arch. — Ordynariusz:
J. Em. Antoni Julian Nowowiejski.

Biskup — Sufragan: **Leon Wetmański.**

Diecezja sandomierska.

Biskup — Administrator: **Jan Lorek.**

Biskup — Sufragan: **Paweł Kubicki.**

Diecezja lubelska.

Biskup — Ordynariusz: **Marian Leon Fulman.**

Biskup — Sufragan: **Władysław Goral.**

Diecezja podlaska.

Biskup — Ordynariusz: **Henryk Przeździecki.**

Biskup — Sufragan: **Czesław Sokołowski.**

Diecezja łódzka.

Biskup — Ordynariusz: **Włodzimierz Jasiński.**

Biskup — Sufragan: **Kazimierz Tomczak.**

METROPOLIA LWOWSKA.

Archidiecezja lwowska.

Arcybiskup — Metropolita:
Bolesław Twardowski.

Biskup — Sufragan: **Eugeniusz Baziak.**

Diecezja przemyska.

Biskup — Ordynariusz: **Franciszek Barda.**

Biskup — Sufragan: **Wojciech Tomaka.**

Diecezja łucka.

Biskup — Ordynariusz: **Adolf Piotr Szelążek.**

Biskup — Sufragan: **Stefan Walczykiewicz.**

METROPOLIA KRAKOWSKA.

Archidiecezja krakowska.

Książę — Metropolita: **Adam Stefan Sapieha.**

Biskup — Sufragan: **Stanisław Rospond.**

Diecezja kielecka.

Biskup — Ordynariusz: **Czesław Kaczmarek.**

Biskup — Sufragan: **Franciszek Sonik.**

Diecezja tarnowska.

Biskup — Ordynariusz: **Franciszek Lisowski.**

Biskup — Sufragan: **Edward Komar.**

Diecezja częstochowska.

Biskup — Ordynariusz: **Teodor Kubina.**

Biskup — Sufragan: **Antoni Zimniak.**

Diecezja katowicka.

Biskup — Ordynariusz: **Stanisław Adamski.**

Biskup — Sufragan: **Julian Bieniek.**

METROPOLIA WILEŃSKA.

Archidiecezja wileńska.

Arcybiskup — Metropolita: **Romuald Jałbrzykowski.**

Biskup — Sufragan: **Kazimierz Michałkiewicz.**

Diecezja łomżyńska.

Biskup — Ordynariusz: **St. Kostka Łukomski.**

Biskup — Sufragan: **Tadeusz Zakrzewski.**

Diecezja pińska.

Biskup — Ordynariusz: **Kazimierz Bukraba.**

Biskup — Sufragan: **Karol Niemira.**

WOLNE MIASTO GDAŃSK.

Biskup — Ordynariusz — **Karol M. Splett.**

KURIA POLOWA BISKUPIA W. P.

Biskup polowy: **ks. Gawlina Józef,** bp. tytul. **Marianne.**

Biskupi rezydenci:

Metropolita mohylewski Ropp Edward (mieszka w Warszawie).

Dr Dub-Dubowski Ignacy, b. biskup łucko-żytomierski (w Rzymie).

Dr Godlewski Michał b. biskup tyt. egejski obecnie prof. Uniw. Jag. w Krakowie.

NAJPRZEWIELEBNIEJSI KS. BISKUPI INNYCH KATOLICKICH OBRZĄDKÓW W POLSCE:

Archidiecezja lwowska obrz. ruskiego.

Arcybiskup — Metropolita: **Andrzej Szeptycki.**

Biskup — Sufragan: **Jan Buczko.**

Diecezja przemyska obrz. ruskiego.

Biskup — Ordynariusz: **Józef Kocyłowski.**

Biskup — Sufragan: **Grzegorz Łakota.**

Diecezja stanisławowska obrz. ruskiego.

Biskup — Ordynariusz: **Grzegorz Chomyszyn.**

Biskup — Sufragan: **Jan Latyszewski.**

Archidiecezja lwowska obrz. ormiańskiego.

Ks. Inf. Dionizy Kajetanowicz.

Najprzewielebniejsi Ks. Biskupi obrz. ruskiego przebywający w Polsce:

Ks. Biskup Mikołaj Czarnecki (mieszka w Kowlu).

Były Biskup kanadyjski ob. gr. kat. **Ks. N. Budka** (mieszka we Lwowie).

Najprzewielebniejsi Ks. Biskupi Polacy nie posiadający diecezji:

Metropolita mohylewski: **Edward Ropp** (mieszka w Warszawie).

Były Sufragan — biskup łucki: **Michał Godlewski,** obecnie prof. **U. J.**

Były biskup łucko-żytomierski: **Ignacy Dubowski** (mieszka w Rzymie).

Były biskup w Gdańsku: **Edward O'Hourke** (mieszka w Poznaniu).

Najprzew. Ks. Biskupi polscy w Ameryce.

W diecezji Green Bay, Wis: **Paweł Rhode.**

W diecezji Grand Island Nebr: **Stanisław Bona.**

W diecezji Marquette, Mich.: **Józef Kazimierz Plangens.**

W archid. Detroit: **Stefan Woźnicki,** sufragan.

Schematyzm Państwowy.

Prezydent Rzeczypospolitej.

IGNACY MOŚCICKI, wybr. po raz drugi z rzędu. (Pierwszy raz wybrany dn. 1. VI. 1926 na okres siedmioletni, ponownie wybrany dnia 8. V. 1933, objął władzę dn. 4. VI. 1933.)

Rząd Rzeczypospolitej.

Prezes Rady Ministrów i minister Spraw Wewnętrznych: **gen. dyw. Dr Składkowski Felicjan**; minister Spraw Zagranicznych: **Beck Józef**; minister Spraw Wojskowych: gen. dyw. **Kasprzycki Tadeusz Zbigniew**; minister Skarbu: **inż. Kwiatkowski Eugeniusz**; minister Sprawiedliwości: **Grabowski Witold**; minister Wyznań Rel. i Ośw. Publ.: **prof. Dr Świętosławski Wojciech**; minister Rolnictwa i Reform Rolnych: **Poniatowski Juliusz**; minister Przemysłu i Handlu: **Roman Antoni**; minister Komunikacji: **płk. Dypl. Ulrych Juliusz**; minister Opieki Społecznej: **Kościałkowski Marian**; minister Poczt i Telegrafów: **inż. Kaliński Emil.**

Sejm.

Sejm rozwiązany we wrześniu 1938 był piątym z rzędu Sejmem Rzplitej, a czwartym Sejmem zwyczajnym.

I Sejm ustawodawczy: wybory 26. I. 1919, 1-sze posiedzenie 10. II. 1919, rozwiązanie 27. XI. 1922 (rozwiązany został na mocy własnej uchwały).

Obecny Sejm wybrany dnia 6. XI. 1938 r. jest szóstym Sejmem Rzplitej, a piątym Sejmem zwyczajnym.

Marszałkiem obecnego Sejmu wybrany został prof. **Wacław Makowski.**

Senat.

Senat rozwiązany w r. 1938 był czwartym Senatem R. P.

Obecny Senat wybrany dnia 13. XI. 1938 r. jest piątym Senatem R. P.

Marszałkiem Senatu wybrany został **pułk. Bogusław Miedziński.**

Sejm Śląski.

Obecny Sejm Śląski jest czwartym z rzędu. **I Sejm konstytucyjny**: wybory 24. IX. 1922, pierwsze posiedzenie 10/X 1922, rozwiązanie na mocy dekretu Prezydenta Rzplitej 12. II. 1929 r.

Prezydium Sejmu Śląskiego.

Marszałek: **Grzesik Karol.**

Wicemarszałkowie: **Dr Dąbrowski Włodzimierz, Kot Alojzy.**

Sekretarze: **Fesser Franciszek, Gajdzik Karol, Kubik Paweł,**

(jedno stanowisko vacat)

(Sejm Śląski składa się obecnie z 24 posłów).

Najwyższe władze państwowe.

Prezydent Rzplitej Polskiej: adiutantura, Zamek, tel. 5-82-93.

Sejm i Senat Rzplitej: Wiejska 4/6/8, tel. 5-51-20.

Prezydium Rady Ministrów: Pałac Namiestnikowski, Krakowskie Przedmieście 46/48, tel. 5-55-00.

Ministerstwo Spraw Zagranicznych: Wierzbowa 1, tel. 5-13-35 (informacja), 5-35-60 (centrala).

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych: Nowy Świat 69, tel. 6-62-50.

Ministerstwo Skarbu: Rymarska 3/5, tel. 12-12-27.

Ministerstwo Spraw Wojskowych: 6-go Sierpnia 3/5, tel. 8-04-20, 8-04-40.

Ministerstwo Sprawiedliwości: Długa 7, tel. 12-18-67.

Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego: Al. Szucha 25, tel. 8-02-20.

Ministerstwo Rolnictwa i Reform Rolnych: **Pałac Prymasowski**, Senatorska 15, tel. 6-39-01.

Ministerstwo Komunikacji: ul. Chałubińskiego 4, tel. 5-52-00 i Nowy Świat 11, tel. 5-55-86.

Ministerstwo Poczt i Telegrafów: Wareckiego 16, tel. 5-55-20.

Ministerstwo Przemysłu i Handlu: Elektoralna 2, tel. centrala 5-47-20.

Ministerstwo Opieki Społecznej: Długa 38/40 tel. 5-61-60.

Najwyższa Izba Kontroli Państwa: Al. Szucha 23, tel. 5-55-73.

Najwyższy Trybunał Administracyjny: Miodowa 24, tel. 11-72-85.

Urzędy Wojewódzkie

M. stoł. Warszawa: Komisariat rządu — Senatorska 16.

Białostockie: Białystok, ul. Kilińskiego 1.

Kieleckie: Kielce, ul. pl. P. Marii.

Krakowskie: Kraków, ul. Basztowa 22.

Lubelskie: Lublin, ul. Niecała 14.

Lwowskie: Lwów, ul. Czarnieckiego 18.

Łódzkie: Łódź, ul. Ogrodowa 17.

Nowogródzkie: Nowogródek.

Poleskie: Brześć n/B., ul. Jagiellońska 6.

Pomorskie: Toruń, ul. Wały 2.

Poznańskie: Poznań, ul. Gołębia 1.

Stanisławowskie: Stanisławów, ul. Karpińskiego 7.

Śląskie: Katowice, ul. Wojewódzka 45.

Tarnopolskie: Tarnopol, ul. 29 Listopada 4.

Warszawskie: Warszawa, Aleje Ujazdowskie 5.

Wileńskie: Wilno, Marii Magdaleny 2.

Wołyńskie: Łuck, ul. Jagiellońska 72.

Izby Kontroli Państwa

Najwyższa Izba Kontroli: Warszawa, ul. Szucha 23.

Brześć n/B., Pl. Unii Lubelskiej 7.

Katowice, Pl. Lompy.

Kielce, ul. Wesoła 36.

Kraków, ul. Krowoderska 5

Lwów, ul. Romanowicza 11 a.

Poznań, Al. Marcinkowskiego 23.

Warszawa, Al. Szucha 23.

Wilno, ul. Mickiewicza

Izby Skarbowe
Dyrekcje Ceł
Dyrekcje Okręgów Poczt i Telegrafów
Dyrekcje Kolejowe
Dyrekcje Lasów Państwowych
Państwowe Zakłady Wodne
Izby Przemysłowo-Handlowe
Izby Rolnicze
Okręgowe Inspektoraty Pracy

Władze i Urzędy Polskie w Gdańsku

Komisarz Generalny Rzplitej Polskiej: minister Chodacki Marian.

Biuro: Neugarten 27, tel. 210-51.

Mieszkanie: Gralathstr. 2, tel. 239-79.

Polskie Biuro Paszportowe: Neugarten 27, tel. 210-51.

Wydział Wojskowy: Neugarten 27, tel. 210-51.

Delegat Prokuratorii Generalnej: Neugarten 27, tel. 210-51.

Urząd Marynarki Handlowej: Neugarten 27, tel. 210-51.

Delegat Ministerstwa Przemysłu i Handlu: Neugarten 27, tel. tel. 210-51.

Oddział administracji majątku państwowego: Neugarten 27, tel. 210-51.

Polska Kasa Rządowa: Reitbahn 4, tel. 267-73, 267-74, 267-75, 274-85.

Naczelny Inspektorat Ceł i ekspozytura celna: Opitzstrasse 2, tel. 261-51.

Biuro gdańskie P. K. P., Am Olivaer Tor 2-4.

Dyrekcja Okręg. Poczt i Telegr.: Heveliusplatz 1/2, tel. 232-51.

Wiadomości o Polsce.

OBSZAR POLSKI ODRODZONEJ z przyłączonym Śląskiem Zaolzańskim wynosi 389 tys. 400 km. kw. Pod względem obszaru Polska zajmuje szóste miejsce wśród europejskich państw. (Rosja Sowiecka, Niemcy, Francja, Hiszpania, Szwecja, Polska).

Granice Polskie lądowe i morskie wynoszą razem 5534 km. Wybrzeże morskie 140 km., w tym zatoka Pucka 68 km. z Wolnym miastem Gdańskiem 121 km.

Polska graniczy na północy i zachodzie z Niemcami (1912 km.), na południu z Czechosłowacją (984 km.), na południowym wschodzie z Rumunią (347 km.), na północnym wschodzie z Rosją Sowiecką (1412 km.), na północnym wschodzie z Litwą (507 km.) i Łotwą (106 km.).

Gęstość zaludnienia wynosi obecnie 88 mieszkańców na 1 km². Największą gęstość zaludnienia bo 307 mieszkańców na 1 km². wykazuje województwo śląskie, łódzkie 138 mieszk. na 1 km.², krakowskie 132 mieszk. na 1 km², lwowskie 110 mieszk. na 1 km². Najsłabiej zaludnione są województwa wschodnie, przeciętnie wykazują 44.6 mieszk. na 1 km². Największy przyrost naturalny posiada woj. poleskie.

RZEKI: Długość rzek wynosi 14603 km. Rzek spławnych posiada Polska 8353 km., Kanały: Bydgoski, Królewski, Ogińskiego, Augustowski, mają łącznie 268 km. długości.

SKŁAD NARODOWOŚCIOWY. Polacy 68,9%, Rusinów 13,9% Białorusinów 3,1%, Rosjan 0,4%, Niemców 2,3%, Żydów 8,6%, i innych 2,8%.

SKŁAD WYZNANIOWY: Ludność wyznania rzymsko-katol. wynosi 64.8% ogółu ludności, grecko-katolickiego 10.4%, prawosławnego 11.8%, mojżeszowego 9.8% i innych 0.6%.

LUDNOŚĆ POLSKI według obliczeń z 1937 liczy 34 miliony 200 tysięcy, obecnie po przyłączeniu Śląska Zaolzańskiego, około 34 i pół miliona ludności. Pod względem zaludnienia zajmuje szóste miejsce w Europie (Rosja Sowiecka 473 milion., Niemcy 74 milion., Anglia 57 milion., Włochy 42 milion., Francja 41 milion. 900 tys.

SKŁAD LUDNOŚCI WEDŁUG ZAWODÓW: rolnictwo 60,6%, przemysł 19,4%, handel 6,1%, komunikacja 3,6%, inne zawody 10,3%.

MIASTA. W Polsce posiadamy dziś 153 miast powyżej 10 tys. mieszkańców. Miasto stoł. Warszawa liczy około 1 milion 261 tys. mieszkańców, Łódź 653.402, Lwów 317.249, Poznań 265.077, Kraków 242.404, Wilno 208.216, Częstochowa 133.644, Bydgoszcz 133.377, Katowice 132.273, Sosnowiec 121.889, Lublin 116.000, Chorzów 108.540, Gdynia 101.000.

Polacy za granicą.

Poza granicami Polski żyje obecnie ponad *osiem milionów* Polaków. Żyją oni rozprószeni po całym świecie i śmiało rzec można, że nie ma kraju, gdzie by ich nie było.

Polaków, żyjących za granicą, dzieli się zazwyczaj na trzy grupy: Polaków w państwach sąsiednich, emigrację europejską i emigrację zamorską.

Z państw sąsiednich najwięcej Polaków żyje w *Niemczech* 1,500.000. W *Rosji* żyje obecnie 800.000 Polaków. Poza tym duże skupienia Polaków znajdują się w *Litwie* (200.000), *Łotwie* (75.000), Rumunii (80.000) i Czechosłowacji (20.000).

Emigracja polska we Francji liczy obecnie 500.000. W Belgii żyje 33.000 Polaków, w Holandii 4.000, w Danii 10.000, w Anglii 3.000, w Szwecji 700, w Estonii 2.000, w Węgrzech 7.000, w Jugosławii 25.000. Główna masa polskiej emigracji zamorskiej żyje w Stanach Zjednoczonych A. P. Żyje tu około 4,500.000 Polaków. W Brazylii żyje 300.000 Polaków, w Kanadzie 155.000 Polaków, w Argentynie 70.000, w Paragwaju 2.000. Nie brak także polskich skupień w Australii (2.000), i w Azji (w Mandżurii 2.000).

O kalendarzu.

Obowiązujący w Polsce kalendarz gregoriański wprowadzony został w 1582 r. Przyjęty powszechnie w stosunkach międzynarodowych liczy lata od narodzenia Chrystusa. Rok 1939 jest rokiem zwykłym o 365 dniach, (liczy 52 tygodnie i 1 dzień).

Rokiem nazywamy czas, w którym ziemia obiega jednorazowo dookoła słońca. Rok zwrotnikowy liczy 365 dni, 5 godzin, 48 minut,46,08 sekund.

Rok astronomiczny liczy 365 dni, 6 godzin, 9 minut, 9,5 sekund.

Rok księżycowy liczy 13 miesięcy po 27 dni. Rok księżycowy synodyczny (bieg księżyca od jednej odmiany do drugiej) liczy 12 miesięcy po 29 dni, 12 godz., 44 min., 2,9 sek.

Obecny rok 1939 odpowiada:

5699—5700 kalendarza żydowskiego.
2599 r. ery japońskiej.
2251-2 ery greckiej — seleucydów, używanej w Syrii.
1938-9 według kalendarza juliańskiego.
1357-8 według kalendarza mahometańskiego.
147-8 wg. kalendarza republikańskiego franc.
XVII—XVIII ery faszystowskiej.

CZTERY PORY ROKU W 1939 R.

WIOSNA zaczyna się gdy dzień zrównuje się z nocą, wówczas słońce wstępuje w znak Barana. Początek astronomiczny wiosny przypada u nas według czasu śred.-europejskiego na dzień 21 marca o godz. 13, m. 29.

LATO zaczyna się gdy dzień jest najdłuższy, noc najkrótsza. Słońce wstępuje wówczas w znak Raka. Początek astronomiczny lata przypada na 22 czerwca o godz. 8, m. 40.

JESIEŃ zaczyna się, gdy słońce wstępuje w znak Wagi. Początek astronomiczny jesieni przypada na 23 września o godz. 23 ,min. 40.

ZIMA zaczyna się, gdy słońce wstępuje w znak Koziorożca. Początek astronomiczny zimy przypada na 22 grudnia godz. 19, min. 6.

Notatki astronomiczne i geograf. statystyczne.

Średnica bieguna ziemi 12712 km.
Średnica równika ziemi 12756 km.
Promień ziemi na równiku 6,378,3 km.
Promień ziemi na biegunie 6,356,8 km.
Powierzchnia ziemi 510,000,000 km^2.
Objętość ziemi 1082841 milionów km^2.
Waga specyficzna ziemi 5.69.
Waga ziemi około 6163 trylionów 38034 bilionów 33,684.000.000 ton.
Odległość ziemi od słońca 149,000.000 km.
Odległość ziemi od księżyca 384.000 km.
Elipsa ziemi dokoła słońca około 934.000 km.
Czas obrotu ziemi dokoła siebie — szybkość rotacyjna 23 godzin, 56 minut, 4 sekundy.
Czas krążenia ziemi dokoła słońca 365 dni, 5 godzin, 49 minut, 46,17 sekund.
Słońce jest 1253000 razy większe i 333470 razy cięższe niż ziemia.
Średnica słońca 1387600 km.
Powierzchnia słońca 6041.000.000 km^2.
Czas obrotu słońca naok. siebie 25 dni, 5 godz., 38 minut.
Średnica księżyca 3480 km.
Objętość księżyca 13.535 milionów km^3.
Czas krążenia księżyca dokoła ziemi 27 dni 8 godzin.

Sztuka witrażów w Polsce.

Witraże — czyli okna z barwnych szkieł oprawionych w ołów — są sztuką odrębną, tak jak n. p. rzeźba czy malarstwo stalugowe. Odrębność jej polega na tym, że artysta projektujący witraż operuje specjalnym tworzywem — szkłem kolorowym. Zasadniczo, rysunek przedstawiony na witrażu kreśli linia ołowiu, linia ta jest mocna, zdecydowana — a podkreśla jej znaczenie rozgraniczenie kolorów.

Sztuka ta jest bardzo starą, niestety nie ma ścisłych notatek historycznych, które by dawały możność określenia czasu w jakim witraże zostały wymyślone. Jak dotąd wiemy tylko, że witraż przeszedł przez kilkanaście setek lat swoją ewolucję. Genezą bowiem witrażu były okna w pałacach i świątyniach Małej Azji — gdzie okna z marmuru rzeźbiono koronkowo a wolne przestrzenie, otwory, wypełniano drogimi kamieniami.

Z chwilą wynalezienia sposobu wytwarzania szkieł — drogie kamienie zaczęto zastępywać kororowymi szkiełkami — z początku prawie tak cennymi jak kamienie półszlachetne. Im bardziej rozwijała się sztuka hutnicza szkła — tym więcej miejsca zaczęły w takich oknach zajmować kolorowe szkła, a tym mniej miejsca oprawa kamienna! Około IX wieku zastosowano do oprawiania szkieł nie kamień, nie marmur, ale ołów.

W okresie romańskim i gotyckim nastąpił rozwój sztuki witrażów, anonimowi artyści — jednocześnie projektodawcy i wykonawcy ozdobili szereg wspaniałych kościołów i katedr swoimi dziełami witrażowymi, dzieła te dziś są niezmiernie rzadkie i cenione. Do nich zaliczamy wspaniałe witraże z Notre Dame, Sainte Chapelle w Paryżu, w Chartres, Rouen, Amiens, Koblencji, Kolonii — a u nas w kościele N. M. P., Bożego Ciała, Dominikanów w Krakowie, w katedrze. w Włocławku i jeszcze w kilku nielicznych kościołach. Stare witraże znajdujące się w Polsce pochodzą zXIV i XV stulecia, autorzy ich są nieznani — charakter ich jednak nasuwa hipotezę, że pochodzą one z warsztatów mających mistrzów wyszkolonych we Francji lub zachodnich Niemczech.

Swoją piękną grą barw, szkieł prześwietlonych promieniami słonecznymi, witraże rzucają do wnętrza kościołów tęczowe refleksy, stwarzają mistyczny nastrój i skierowują myśl ludzką do rzeczy pięknych, oddalając widza od życia codziennego z jego szarzyzną. Każdy kościół ozdobiony witrażami, staje się bardziej monumentalny, gdyż witraże stwarzają najlepsze uzupełnienie architektury — zwłaszcza w połączeniu z malowanymi barwnie ścianami! Wiedzieli o tym budowniczowie dawniejsi, wiedzą o tym architekci dzisiejsi — i dlatego nawet do najnowocześniejszych budowli kościelnych stosują witraże — by uzyskać pełnię nastroju odpowiedniego miejscu modlitw!

U nas, w Polsce, sztuka witrażowa w dzisiejszym jej pojęciu, istnieje od 1902 r. — gdy to w Krakowie został założonym pierwszy na wielką, europejską skalę pomyślany Zakład Witrażów. Początkowo prowadzony przez arch. Ekielskiego, następnie (po wykupieniu) rozwinięty przez arch. inż. Stanisława Gabr. Żeleńskiego — zakład ten dał podstawy do zainteresowania się sztuką witrażów, artystom polskim i rzemieślnikom polskim. Naturalnie, z początku rzemieślnikami byli tylko Niemcy; po wyuczeniu zespołu polskich fachowców — od 1915 r. w Zakładzie zatrudniani są tylko Polacy — dziś pierwszorzędni fachowcy!

Około r. 1900 zajaśniały na horyzoncie sztuki polskiej nazwiska takich artystów jak Wyspiański i Mehoffer. Pierwsze ich prace wykonane były jeszcze w Zakładach w Austrii — od czasu jednak, gdy Zakład Żeleńskiego został postawiony na najwyższym poziomie, wszystkie prace tych artystów wykonane zostały w Krakowie! Nie mówimy tutaj o witrażach Mehoffera z Katedry w Fryburgu — te wykonano w Szwajcarii w samym Fryburgu — co jest rzeczą całkiem zrozumiałą. Dzieła Wyspiańskiego i Mehoffera pobudziły wielu dalszych artystów do zajęcia się tym działem Sztuki stosowanej. Dziś jest cała plejada malarzy, mających za sobą szeregi pięknych prac znanych i ogólnie cenionych. Nazwisk tutaj nie wymienimy — bo byłoby ich zbyt dużo i nie to jest celem naszego artykułu!

Wróćmy do Zakładu Żeleńskiego. Lata usilnej pracy, wielka inwencja właściciela doprowadziły do tego, że Zakład ten na licznych występach swoich na Światowych wystawach, uzyskał sobie najwyższe uznania w postaci najwyższych odznaczeń, jak Grand Prix w Paryżu, Antwerpii i Wiedniu — w wyniku czego były liczne zamówienia dla kościołów nawet Stanów Zjednoczonych A. P. i Kanady! Wielka Wojna zmieniła w Zakładzie niejedno. W sierpniu 1914 r. ś. p. Stan. Gabr. Żeleński padł pod Kraśnikiem, prowadzenie Zakładu objęła wdowa p. Iza Żeleńska — która wykazała się wybitną pracą i talentem organizacyjnym. P. Żeleńska pracuje po dziś dzień — wyspecjalizowując się w artystycznej pracy — doboru szkieł do projektów artystów malarzy.

Jak świetną organizatorką okazała się p. Żeleńska, dowodzą dalsze sukcesy Zakładu, który na światowej wystawie w Paryżu w 1925 roku, uzyskał znowuż Grand Prix i złoty medal, a na naszej Powszechnej Wystawie Krajowej w 1929 r. w Poznaniu Zakład uzyskał Wielki Złoty Medal od Jury i Złoty Medal od Ministerstwa Przemysłu i Handlu! Od tegoż 1929 r. pracuje i prowadzi Zakład syn p. Adam Żeleński po odbyciu odpowiednich studiów. Dziś Zakład ten prowadzony przez oboje PP. Żeleńskich rozwija się nadal osiągając najwyższy poziom techniczny i artystyczny. Dowodzą tego wciąż nowe piękne prace Zakładu umieszczone w wielu zabytkowych gmachach i kościołach całej Polski!

O zasięgu działania Zakładu świadczą witraże w kościołach Jastarni i Kuźnicy na Helu, w Zaleszczykach, w Bystrzycy nad Olzą, w Prozorokach k. Dzisny na pograniczu Łotwy, — ot, wymieńmy tylko katedry w Polsce, mające witraże Żeleńskich: Warszawa, Lwów, Poznań, Płock, Kraków, Łódź, Częstochowa, Łuck, Sandomierz, Włocławek Przemyśl i inne, a tysiące prowincjonalnych kościołów chlubi się witrażami artystycznymi i trwałymi przez Żeleńskich z Krakowa wykonanymi.

Dodamy jeszcze, że dziś dzięki rozumnej kalkulacji ceny witrażów są niskie i dostępne dla kościołów z najdalszej nawet prowincji, przy tym Zakład Żeleńskich stosuje tylko najlepsze materiały i zatrudnia tylko najlepszych pracowników — swoich wychowanków. Dodamy jeszcze, że Zakład zajmuje się także renowacją starych, zabytkowych witrażów — jemu to powierzono odnowę 121 witrażów-pól z kościoła N. M. P. w Krakowie z XV wieku pochodzących — a którą to pracę Zakład wykonał tak, że zyskał sobie specjalne pismo od Ministerstwa Wyznań, wyrażające pełne dla tej pracy uznanie.

Kończąc dodamy, że Zakład ten mieści się w specjalnie na ten cel wybudowanym domu w **Krakowie** przy **al. Krasińskiego 23** i tam skierowujemy zainteresowanych w otrzymaniu pięknych i trwałych witrażów. Synonimem stało się określenie — że **Witraże** — to z **Krakowa** i od **Żeleńskich.**

Co każdy lokator wiedzieć powinien?

Tak zwana ochrona lokatorów polega na ograniczeniu właścicieli domów w możności: 1) wypowiadania najmu i 2) podwyższania czynszów.

Ustawie o ochronie lokatorów nie podlegają domy nowe, nadto mieszkania nadbudowane, dobudowane lub gruntownie przebudowane w domach starych. Dalej nie podlegają ochronie lokatorów mieszkania służbowe, pomieszczenia w hotelach, gospodach, pensjonatach, mieszkania wynajmowane przez gości sezonowych w letniskach i uzdrowiskach, pomieszczenia na przedsiębiorstwa rozrywkowe oraz mieszkania od 6 pokoi wzwyż. Mieszkania mniejsze nie podlegają ochronie lokatorów, o ile powstały z przebudowy mieszkań większych, dokonanej po 1 grudniu 1935 r., niektóre przedsiębiorstwa handlowe i przemysłowe oraz budynki lub ich części, których najem skończył się po 31 grudniu 1937 r.

Czynsz za mieszkania, podlegające ochronie lokatorów, oblicza się według podstawowego komornego, płaconego w czerwcu 1914 r. Dekret Prez. Rzeczypospol. z 14 listopada 1935 r. obniżył podstawowe komorne o 15% dla mieszkań 3-izbowych i mniejszych, a o 10% dla mieszkań większych i lokali przemysłowych i handlowych. Właściciel może zawrzeć z lokatorem pisemną umowę, ustanawiającą wyższe komorne, ale tylko co do mieszkań 5-pokojowych i większych. Umowa taka musi być zawarta co najmniej na rok.

Właściciel może wypowiedzieć mieszkanie, podlegające ochronie lokatorów, tylko z ważnej przyczyny. Najczęstszą przyczyną wypowiedzenia mieszkania jest zaleganie mimo upomnienia z dwiema ratami komornego. Wolno również wypowiedzieć mieszkanie, jeżeli lokator przez swe uporczywe lub rażące przekroczenia obowiązującego porządku domowego albo przez swe bezwzględne nieprzyzwoite zachowanie się obrzydza współmieszkańcom pobyt w domu lub porządek w domu poważnie zakłóca. — Ważną przyczyną wypowiedzenia jest również odstąpienie przez lokatora prawa z umowy najmu innemu bez zgody wynajmującego oraz posiadanie innego mieszkania w tej samej miejscowości. Pamiętać należy o tym, że ustawa wymienia „ważne przyczyny" wypowiedzenia tylko przykładowo, z czego wynika, że sąd może także przyczynę, nie wymienioną w ustawie, uznać za ważną.

Tabela Podatku Dochodowego od uposażeń

Liczba porządk.	Przy dochodzie w stosunku rocznym		%	Liczba porządk.	Przy dochodzie w stosunku rocznym		%
	ponad	do			ponad	do	
1	1500	1600	1,0	26	5200	5600	6,0
2	1600	1700	1,2	27	5600	6000	6,2
3	1700	1800	1,4	28	6000	6400	6,4
4	1800	1900	1,6	29	6400	6800	6 6
5	1900	2000	1 8	30	6800	7200	6 8
6	2000	2100	2,0	31	7200	7600	7,0
7	2100	2200	2,2	32	7600	8000	7,2
8	2200	2300	2,4	33	8000	8800	7,8
9	2300	2400	2 6	33	8800	9600	8 2
10	2400	2500	2,8	34	9600	10400	8,6
11	2500	2600	3,0	35	10400	11200	9,2
12	2600	2700	3,2	36	11200	12000	9,8
13	2700	2800	3,4	37	12000	13000	10,6
14	2800	2900	3,6	38	13000	14000	11,4
15	2900	3000	3,8	39	14000	15000	12,2
16	3000	3100	4,0	40	15000	16000	13 0
17	3100	3200	4,2	41	16000	17000	13 6
18	3200	3400	4,4	42	17000	18000	14,2
19	3400	3600	4,6	43	18000	19000	14,8
20	3600	3800	4,8	44	19000	20000	15,4
21	3800	4000	5,0	45	20000	22000	16,0
22	4000	4200	5,2	47	22000	24000	16 6
23	4200	4400	5 4	48	23000	26000	17,2
24	4400	4800	5,6	49	26000	28000	17,8
25	4800	5200	5,8	50	28000	30000	18,4

W byłych dzielnicach pruskich ma być pobierany od dochodu grupy 23-ciej dodatek komunalny w wysokości 3%.

Wkładki na Fundusz Bezrobocia.

Pracodawca obowiązany jest do wpłacania wkładek do Wojewódzkiego Biura (Ekspozytura) za zabezpieczenie robotników na wypadek bezrobocia.

Wkładka wynosi 2% od pełnego zarobku robotnika z tego ½% płaci robotnik, 1½% płaci pracodawca.

Wkładka za robotników sezonowych (roboty budowlane, ziemne, brukarskie, drogowe, kolejowe, wodne, melioracyjne, w żegludze śródlądowej, przy spławie, w cegielniach).

Wkładka wynosi 4% — 2% od robotników, 2% od pracodawcy.

Opłata na rzecz Funduszu Pracy od uposażeń stałych wynagrodzeń, emerytur, rent i innych zaopatrzeń oraz od tantiem.

Do dnia 10-go każdego miesiąca pracodawca obowiązany jest zawiadomić Wojewódzkie Biura Funduszu Pracy o liczbie zatrudnionych robotników i wysokości należnych F. P. wkładek.

Opłata na rzecz Funduszu Pracy 2% od dochodu z tego 1% pracownik, 1% pracodawca.

Taryfa pocztowa

w obrocie wewnętrznym i w W. M. Gdańsku

Przesyłki listowe: **Listy zwyczajne** do 20 gramów miejscowe 15 gr, zamiejscowe 25 gr, ponad 20 g do 250 g miejsc. 30 gr, zamiejsc. 50 gr, ponad 250 g do 500 g miejsc. 40 gr, zamiejsc. 75 gr, ponad 500 g do 1000 g miejsc. 55 gr, zamiejsc. 1 zł, ponad 1000 g do 2000 g miejsc. 75 gr, zamiejsc. 1·75 zł. Najwyższa waga listu nie może przekraczać 2 kg. Wymiary listu nie mogą przekraczać w łącznej sumie długości, szerokości i wysokości 90 cm. Przy rulonach suma długości i podwójnej średnicy 100 cm. Poszczególny wymiar nie może przekraczać 80 cm.

List otwarty: z wezwaniem lub nakazami płatniczymi w miejscu do 20 gramów 10 gr, ponad 250 gramów 20 gr. Opłaty te tyczą listów wykonanych sposobem mechanicznym. Na stronie adresowej listu „Wezwanie płatnicze". Dopuszczalna waga listu może wynosić tylko 250 gramów.

Kartki pocztowe: miejscowe pojedyncze 10 gr, z opłaconą odpowiedzią 20 gr, zamiejscowe pojedyncze 15 gr, z opłaconą odpowiedzią 30 gr. Kartka pocztowa z samym wezwaniem płatniczym zawiadomieniem o terminie 5 gr.

Listy polecone 55 gr. Listy pilne (expres) 75 gr. Polecenie przesyłki listowej 30 gr. Pospieszne doręczenie 50 gr, w obrocie zagranicznym i w w. m. Gdańsku 1.10 zł.

Druki: przy pojedynczym nadawaniu do 20 gramów 5 gr, ponad 20 g do 50 g 10 gr, ponad 50 g do 100 g 15 gr, ponad 100 g do 250 g 25 gr, ponad 250 g do 500 g 50 gr, ponad 500 g do 1000 g 60 gr, ponad 1000 g do 2000 g 70 gr, ponad 1000 g do 2000 g (tylko pojedynczo wysyłane tomy) 70 gr. Przy wysyłce jednorazowej (z wyłączeniem obrotu z w. m. Gdańskiem i polskim urzędem pocztowym Gdańsk 1) w ilości ponad 500 do 1000 sztuk — 70%, ponad 1000 do 5000 sztuk — 65%, ponad 5000 do 10000 sztuk — 60%, ponad 10000 sztuk — 50% normalnej opłaty.

Druki bezadresowe w celach reklamowych (z wyłączeniem w. m. Gdańsk i polskiego urzędu pocztowego Gdańsk 1) ponad 1000 do 5000 sztuk 8 zł, ponad 5000 do 10000 sztuk 7.50 zł, ponad 10000 do 50000 sztuk 7 zł, ponad 50000 do 100000 sztuk 6.50 zł, ponad 100000 sztuk 6 zł. Wymiary jak dla listów. Nadaje się przy pomocy książek lub arkuszów nadawczych.

Ulotki (z wyłączeniem w. m. Gdańsk i polskiego urzędu pocztowego Gdańsk 1) od 1000 do 5000 sztuk 7 zł, ponad 5000 do 10000 sztuk 6.50 zł, ponad 10000 do 50000 sztuk 6 zł, ponad 50000 do 100000 sztuk 5.50 zł, ponad 100000 sztuk 5 zł. Najwyższa waga ulotki 15 g.

Druki dla ociemniałych do 5 kg 5 gr.

Papiery handlowe: do 100 gramów 15 gr, ponad 100 g do 250 g 25 gr, ponad 250 g do 500 g 50 gr, ponad 500 g do 1000 g 60 gr. Najwyższa waga 2 kg.

Próbki towarowe: do 100 gramów10 gr, ponad 100 g do 250 g 20 gr, ponad 250 g do 500 g 30 gr. Przy wysyłce w ilości ponad 100 do 500 sztuk 70%, ponad 500 do 1000 sztuk 65%, ponad 1000 sztuk 60% opłat za przesyłkę odpowiedniej wagi.

Przesyłki mieszane: (Druki, próbki towarów, papiery handlowe) przy pojedynczej wysyłce do 100 gramów 15 gr, ponad 100 g do 250 g 25 gr, ponad 250 g do 500 g 50 gr, ponad 500 g do 1000 g 60 gr. Dopuszczalna waga 1 kg.

Wysyłane razem (tylko druki i próbki towarowe): ponad 100 do 500 sztuk 70%, ponad 500 do 1000 sztuk 65%, ponad 1000 sztuk 60%. (Obowiązuje w kraju z wyłączeniem w. m. Gdańska). — Urzędowe przesyłki listowe z opłatą przeznaczoną na adresata opłaca się według podanej taryfy.

Obrót zagraniczny z wyłączeniem w. m. Gdańska:

Listy do 20 gramów 55 gr, za każde 20 g 30 gr. Do Czechosłowacji, Rumunii i Węgier do 20 g 45 gr, za każde dalsze 20 g 30 gr. Najwyższa dopuszczalna waga 2000 gramów.

Listy polecone do 20 gramów do Czechosłowacji, Rumunii i Węgier 90 gr, inne państwa 1.10 zł

Kartki pocztowe: pojedyncze do Czechosłowacji, Rumunii i Węgier 25 gr, z opłaconą odpowiedzią 50 gr, inne państwa 30 gr, z opłaconą odpowiedzią 60 gr.

Druki za każde 50 gramów 10 gr. Najwyższa waga 2 kg. Waga pojedynczo wysyłanych tomów nie może przekraczać 3 kg.

Papiery handlowe do wagi 250 gramów 50 gr, za każde następne 50 gramów 5 gr. Najwyższa waga 2 kg.

Próbki towarowe: do 100 gramów 20 gr, za każde dalsze 50 gramów 5 gr. Dopuszczalna waga 2 kg. Przesyłki mieszane: (druki, próbki towarów, papiery handlowe) do 100 g 20 gr, każde następne 50 g 5 gr. Przy zawartości papierów handlowych najmniej 55 gr, Dopuszczalna waga 2 kg.

Poczta lotnicza obrót wewnętrzny i z w. m. Gdańskiem. Opłata dodatkowa poza zwykłą taryfą opłat pocztowych:

Kartki pocztowe pojedyncze i z opłaconą odpowiedzią 5 gr.

Przesyłki listowe: (listy, druki, papiery handlowe, próbki towarów, przesyłki mieszane) do 20 gramów 5 gr, od 20 g do 100 g 10 gr, od 100 g do 250 g 20 gr, ponad 250 g do 500 g 30 gr, od 500 g do 1000 g 60 gr, za każde dalsze 500 g 30 gr.

Paczki: prócz opłaty normalnej dodatkowo za każdy kg 30 gr.

Przekazy 5 gr.

Obrót zagraniczny opłaty dodatkowe

Kartki pocztowe pojedyncze i z opłaconą odpowiedzią 20 gr, do Z. S. R. R. części europejskiej za każde 10 gramów 30 gr.

Przesyłki listowe za każde 20 gramów 25 gr, do Z. S. R. R. części europejskiej za każde 5 gramów 25 gr.

Listy wartościowe za listy wartościowe w obrocie wewnętrznym pobiera się oprócz opłaty jak za list polecony odpowiedniej wagi opłatę asekuracyjną: za każde 100 złotych przy listach zamkniętych 10 gr, za każde 100 złotych przy listach otwartych 30 gr. Podana wartość przy listach prywatnych nie może przekroczyć 10.000 zł, przy urzędowych 100.000 złotych. Polski urząd pocztowy Gdańsk 1. pobiera oprócz opłaty jak za list polecony, należytość asekuracyjną: za każde 300 zł podanej wartości 5 gr, najmniej 10 gr.

W obrocie z w. m. Gdańskiem. Za list wartościowy, pobiera się poza opłatą jak za list polecony odpowiedniej wagi należytość asekuracyjną: za każde 300 zł 50 gr. Wysokość podanej wartości nie może przekraczać 10.000 zł.

W obrocie zagranicznym: poza opłatą jak za list polecony pobiera się dodatkową opłatę asekuracyjną: za każde 300 zł 50 gr. Podana wartość nie może przekraczać 5.000 franków w złocie lub ich równowartości w złotych.

Przekazy pocztowe obrót wewnętrzny łącznie z obrotem z polskiego urzędu pocztowego Gdańsk 1. Przekazy zwykłe, pobraniowe i zleceniowe do 20 zł 20 gr, ponad 20 zł do 50 zł 40 gr, ponad 50 zł do 100 zł 60 gr, ponad 100 zł do 500 zł 1 zł, ponad 500 zł do 1.000 zł 1.50 zł, ponad 1.000 zł do 2.000 zł 2 zł, ponad 2.000 zł do 5.000 zł 3 zł.

Przekazy telegraficzne opłata jak przy zwyczajnych przekazach pocztowych + opłata manipulacyjna za sporządzenie telegramu 20 gr, + należność za pospieszne doręczenie 50 gr. Przy przekazach poste-restante nie dolicza się opłaty za pospieszne doręczanie.

Telegramy za telegramy zwykłe od wyrazu miejscowe 5 gr, zamiejscowe 15 gr, nadto od każdego telegramu opłata zasadnicza 25 gr. Za telegramy pilne — D 30 gr, nadto od każdego telegramu opłata zasadnicza 25 gr. Za telegramy listowe — ELT opłata od wyrazu 5 gr, najmniej jednak za 25 wyrazów, t. j. 1 zł, nadto od każdego telegramu opłata zasadnicza 25 gr. Za telegramy gratulacyjne — XLT — opłata od wyrazu 5 gr, najmniej jednak za 15 wyrazów, t. j. 75 gr. Za telegram na blankiecie ozdobnym w zaklejonej kopercie 50 gr.

Paczki prywatne i urzędowe w kraju:

Paczki prywatne i urzędowe

Przy wadze z opakowaniem	Opłata według odległości							
	I strefa		II strefa		III strefa		IV strefa	
	do 100 km		od 100 do 300 km		od 300 do 600 km		ponad 600 km	
	zł	gr	zł	gr	zł	gr	zł	gr
paczki pr. i urz.:								
do 1 kg		50		50		60		60
ponad 1—3 „		70		80	1	20	1	40
„ 3—5 „		90	1	30	1	80	2	30
„ 5—10 „	1	30	2	30	3	00	3	50
„ 10—15 „	1	70	3	00	4	50	5	00
„ 15—20 „	2	00	3	80	5	80	7	00

Za doręczenie do wagi 5 kg — 30 gr., 10 kg — 40 gr., 15 kg — 60 gr., 20 kg — 80 gr.

Zlecenie inkasowe miejscowe

wykon. zlecenia inkasowego miejscowego.

do zł 5.— 15 gr

przesłanie i wykonanie zlecenia inkasowego

do zł 10.— 20 gr

10 „ „ 30.— 30 „

30 „ „ 50.— 40 „

50 „ „ 2000.— 55 „

Za doręczenie wezwania do zapłaty 5 gr

Przekazy czekowe P. K. O.

zą doręczenie i wypłatę

do zł 50.— 10 gr

50 „ „ 100.— 20 „

100 „ „ 500.— 40 „

500 „ „ 750.— 60 „

Paczki żywnościowe

WAGA	Wysłane na odległość			
	do 100 km	ponad 100—300 km	ponad 300—600 km	ponad 600 km
do 5 kg	50gr	50 gr	1.00gr	1.20gr
ponad 5— 6 „	50 „	50 „	1.20 „	1.50 „
„ 6— 7 „	50 „	70 „	1.30 „	1.70 „
„ 7— 8 „	50 „	80 „	1.50 „	2.00 „
„ 8— 9 „	60 „	90 „	1.60 „	2.30 „
„ 9—10 „	60 „	1.20 „	2 00 „	2.90 „
„ 10—15 „	80 „	1.60 „	3 00 „	4.50 „
„ 15—20 „	1.00 „	2.20 „	4.00 „	5.50 „

Paczki z książkami i wydawnictwami

WAGA	Wysłane na odległość			
	do 100 km	ponad 100—300 km	ponad 300—600 km	ponad 600 km
do 1 kg	25gr	25gr	30gr	30 gr
ponad 1— 3 „	35 „	40 „	60 „	70 „
„ 3 - 5 „	45 „	65 „	90 „	1.15 „
„ 5—10 „	65 „	1 15 „	1.50 „	1.75 „
„ 10—15 „	85 „	1.50 „	2 25 „	2.50 „
„ 15—20 „	1 00 „	1.90 „	2.90 „	3.50 „

Paczki ochronne: opłata od wagi 50% wyższa.

Opłata od podanej wartości: za każde 100 zł lub ich część — 10 gr.

Wartość podana przy paczkach prywatnych nie może przekraczać — 10.000 zł.

Za paczki pilne pobiera się podwójną opłatę taryfową.

Za sporządzenie protestu

za weksel do 100 zł 2.— zł

ponad 100 do 250 „ 2.— „

„ 250 „ 300 „ 3.10 „

„ 300 „ 400 „ 4.60 „

„ 400 „ 500 „ 5.60 „

„ 500 „ 600 „ 6.10 „

„ 600 „ 1000 „ 8 10 „

„ 1000 „ 2000 „ 12.20 „

„ 2000 „ 5000 „ 13.30 „

„ 5000 „ 10000 „ 18·30 „

za każdy dalszy rozpoczęty 1000 30 gr

Podatek komunalny ½% od zaprotest. sumy.

Za sporządzenie i wysłanie odpisu protestu 50 groszy.

OPŁATA ZA ROZMOWY TELEFONICZNE

(za rozmowę miejscową 6 minutową 15 gr)

ROZMOWY MIĘDZYMIASTOWE

Odległość w kilometrach	Za 3 minutową rozmowę: w godzinach silnego ruchu, zwykła	w godzinach silnego ruchu, pilna	w godz. słabego ruchu od 19—8, zwykła	w godz. słabego ruchu od 19—8, pilna	Za przesłanie uprzedzenia lub wezwania do rozmównicy przy rozmowie, zwykła	pilna	Za posłańca przy rozmowach z wezwaniem do rozmównicy	Za cofnięcie rozmowy zwykłej, pilnej lub za wyszukanie nr telefonu
	1	2	3	4	5	6	7	8
do 10 km.	0,20	0,40	0,15	0,30	0,05	0,10	Dodatkowa opłata za posłańca w miejscowym okręgu doręczeń 50 groszy	0,05
„ 15 „	0,30	0,60	0,20	0,40	0,05	0,10		0,05
„ 20 „	0,40	0,80	0,25	0,50	0,10	0,20		0,10
„ 25 „	0,50	1,—	0,30	0,60	0,10	0,20		0,10
„ 50 „	1,—	2,—	0,60	1,20	0,20	0,40		0,20
„ 100 „	2,—	4,—	1,20	2,40	0,40	0,80		0,40
„ 200 „	3,—	6,—	1,80	3,60	0,60	1,20		0,60
„ 300 „	3,50	7,—	2,10	4,20	0,70	1,40		0,70
„ 400 „	4,—	8,—	2,40	4,80	0,80	1,60		0,80
„ 500 „	4,50	9,—	2,70	5,40	0,90	1,80		0,90
„ 600 „	5,—	10,—	3,—	6,—	1,—	2,—		1,—
„ 700 „	5,50	11,—	3,30	6,60	1,10	2,20		1,10
„ 800 „	6,—	12,—	3,60	7,20	1,20	2,40		1,20
„ 900 „	6,50	13,—	3,90	7,80	1,30	2,60		1,30

UWAGA: Opłaty dodatkowe, (uprzedzenie, wezwanie, posłaniec i cofnięcie) przy rozmowach zgłoszonych w godzinach słabego ruchu t. j. od 19 ej do 8-ej rano pobiera się według stawek wykazanych w rubryce 5, 6, 7 i 8

Miary i wagi.

Zasadniczą jednostką długości jest *metr* (m). Metr jest 1/10,000.000 częścią 1/4 części południka ziemskiego t. j. odległości od Bieguna do Równika. Jest to długość wzoru, który znajduje się w Międzynarodowym Biurze Miar i Wag w Sèvres koło Paryża, mierzonego przy 0° Celsjusza.

Metr = 10 dcm. Decymetr = 0.1 m. Centymetr = 0.01 m. Milimetr = 0.001 m.
Miriametr = 10.000 m. Kilometr = 1.000 m. Hektometr = 100 m. Denametr = 10 m.

MIARY POWIERZCHNI GRUNTÓW.

Ar = 1 dekametr kw. = 100 mtr. kw.
Kilometr kw. = 100 hektometrom = 10.000 dekametrom = 1,000.000 m. kw.
Dekametr kw. = 1000 metrom kw.
Morga = 3 sznurom = 300 prętom.
Hektar = 10 arom.
Hektometr kw. = 100 dekametrom = 10.000 mtr. kw.
Włóka = 30 morgom = 90 sznurom = 9.000 prętom = 16.7559 hektarom.

MIARY OBJĘTOŚCI WYDRĄŻONEJ.

Zasadniczą jednostką objętości wydrążonej jest *litr*, równający się 1 dm^3.

Litr = 1 decym. sześciennemu. Kilolitr = 1000 litrom. Centylitr = 0.01 litra.
Dekalitr = 10 litrom. Decylitr = 0.1 litra. Mililitr = 0.001 litra.
Hektolitr = 100 litrom.

DLA DRZEWA: Ster = metr. sześciennemu. Dekaster = 10 sterom. Decyster = 0.1 stera.

WAGI.

Zasadniczą jednostką wagi jest *kilogram* (kg) tj. wzór ciężarka, który znajduje się w Międzynarodowym Biurze Miar i Wag w Sevres. Jest to waga 1 litra wody przy 4° Celsjusza i przy ciśnieniu 1 atmosfery.

Tonna = 1000 kg. Kwintal m. = 100 kg. Kilogram = 1000 gr. Hektogram = 100 gr.
Dekagram = 10 gr. Decygram = 0.1 gr. Centygram = 0.01 gr. Miligram = 0.001 gr.

Porównanie różnych miar drogowych z długością w kilometrach.

1 mila geograficzna . . . . . 7,42 km
1 mila morska albo węzeł . . . 1,85 „
1 mila angielska (1760 Yardów) . . 1,61 „
1 francuska mila pocztowa . . 3,90 „
1 mila włoska . . . . 1,82 „
1 uur holenderski . . . . . 5,56 „
1 mila austriacka = 4000 sążni . 7,25 „
1 mila norweska = 1800 łokci . . 11,30 „

Tabela odległości

Pomiędzy stacją w km kolej.	Baranowicze	Białystok	Brześć n./B.	Bydgoszcz	Gdynia	Grodno	Katowice	Kielce	Kołomyja	Kraków	Krynica	Lublin	Lwów	Łódź	Piotrków	Poznań	Przemyśl	Radom	Równe	Sarny	Stanisławów	Tarnopol	Truskawiec	Warszawa	Wilno	Zakopane
Baranowicze	—	214	206	682	863	203	715	501	711	763	943	388	711	527	547	701	809	500	310	223	851	558	825	397	200	861
Białystok	214	—	132	468	649	83	501	374	768	547	726	293	475	313	327	487	690	286	399	398	615	615	589	183	240	647
Brześć n/B.	206	132	—	500	681	215	612	343	538	579	654	206	343	345	424	519	550	214	259	266	483	461	457	215	372	679
Bydgoszcz	682	468	500	—	181	581	487	412	980	564	790	384	630	227	291	152	617	388	755	762	770	849	744	285	708	608
Gdynia	863	649	681	181	—	762	668	622	1161	745	812	583	811	408	472	314	798	569	936	943	951	1047	925	466	889	889
Grodno	203	83	215	581	762	—	584	454	851	630	304	376	558	396	410	570	668	369	482	426	698	676	672	266	157	730
Katowice	715	501	612	487	668	584	—	346	614	78	304	560	419	238	174	334	321	289	625	795	559	559	533	318	741	222
Kielce	501	374	343	412	622	454	346	—	587	132	358	483	418	184	202	374	321	85	509	516	559	559	533	188	611	276
Kołomyja	906	768	538	980	1161	851	614	587	—	536	304	460	195	696	698	999	283	584	401	706	55	200	202	695	1118	591
Kraków	763	547	579	564	745	630	78	132	536	—	226	405	341	284	252	412	243	217	547	634	480	481	455	320	743	144
Krynica	943	729	654	790	971	812	304	358	608	226	—	442	413	510	478	638	315	389	619	706	553	516	384	546	969	181
Lublin	388	293	206	384	583	376	560	483	460	405	442	—	264	333	332	479	227	129	295	302	404	404	200	175	598	549
Lwów	711	475	343	630	811	558	419	419	195	341	413	264	—	501	502	753	98	389	206	293	140	140	114	500	716	435
Łódź	527	313	345	227	408	396	238	184	696	284	510	333	501	—	64	246	390	181	557	607	641	628	615	130	553	438
Piotrków	547	327	424	291	472	410	174	202	698	252	678	332	502	64	—	310	394	184	620	627	642	642	618	144	167	396
Poznań	701	487	519	152	314	570	334	374	999	412	638	479	753	246	310	—	706	407	711	781	893	894	867	304	727	556
Przemysl	809	690	550	617	798	668	321	321	283	243	315	217	98	390	394	706	—	285	304	378	237	233	121	402	825	362
Radom	500	286	214	388	569	369	289	85	584	217	389	129	389	181	184	407	285	—	423	431	529	529	503	103	555	361
Równe	310	399	259	755	936	482	625	509	401	547	619	295	206	557	620	711	304	423	—	87	346	245	320	470	510	666
Sarny	223	398	266	762	943	426	712	216	488	634	706	302	293	607	627	781	378	431	87	—	433	322	407	477	423	753
Stanisławów	851	615	483	770	951	698	559	559	55	480	553	404	140	641	642	893	237	529	346	433	—	102	147	639	856	536
Tarnopol	558	615	461	849	1047	676	559	559	200	481	516	404	140	628	642	894	233	529	245	322	102	—	214	640	1063	625
Truskawiec	825	589	457	744	925	672	533	533	202	455	384	350	114	615	618	867	121	503	320	407	147	214	—	214	1037	389
Warszawa	397	183	215	285	466	266	318	188	695	320	546	175	500	130	144	304	402	103	470	477	640	640	614	—	423	464
Wilno	200	240	372	708	889	157	741	611	1118	743	969	598	716	553	567	727	825	555	510	423	856	1063	1037	423	—	887
Zakopane	861	647	679	608	889	730	222	276	591	144	181	549	435	438	396	556	362	361	666	753	536	625	389	464	887	—

Taryfa biletów normalnych 3-ciej klasy

Ilość Km	Bilety 3 kl. Złotych	dod. na poc. pos.	Ilość Km	Bilety 3 kl. Złotych	dod. na poc. pos	Ilość Km	Bilety 3 kl. Złotych	dod. na poc. pos.
1— 6	30		81— 90	9·80		31—40	22·80	
7— 8	40		**191-200**	**10 20**	**2·60**	**541 550**	**23·00**	**5·80**
9—10	50		201 210	10·60		551-560	23·40	
11—12	60		11—20	11·00		61—70	23·80	
13—14	70		21—30	11 40		71—80	24·00	
15—16	80		31—40	11 80		81—90	24·40	
17—18	90		**241-250**	**12·20**	**3·20**	**591 600**	**24·60**	**6·20**
19—20	1.00		251-260	12 60		601-610	25·00	
21—22	1.20		61—70	13 00		11—20	25·20	
23—24	1.30		71—80	13·40		21—30	25·40	
25—26	1.40		81—90	13·80		31—40	25·60	
27—28	1.50		**291-300**	**14·20**	**3·60**	**641 650**	**25 80**	**6·60**
29—30	1.60		301-310	14·60		651 660	26·20	
31—34	1.80		11—20	15·00		61—70	26·40	
35—38	2.00		21—30	15 40		71—80	26·60	
39—42	2 20		31—40	15·80		81—90	26 80	
43—46	2 40		**341-350**	**16 20**	**4 20**	**691 700**	**27·00**	**6·80**
47—50	**2.60**	**0.80**	351-360	16·60		701-710	27·40	
51—55	3 00		61—70	17·00		11—20	27·60	
56—60	3.20		71—80	17·40		21—30	27·80	
61—65	3.40		81—90	17·80		31—40	28·00	
66—70	3.60		**391-400**	**18·20**	**4·60**	**741 750**	**28·20**	**7·20**
71—75	4.00		401-410	18·60		751-760	28·60	
76—80	4.20		411—20	19·00		61—70	28·80	
81—85	4.40		21—30	19·20		71—80	29·00	
86—90	4.60		31—40	19·60		81—90	29 20	
91—95	5.00		**441-450**	**19 80**	**5·00**	**791-800**	**29·40**	**7·40**
96-100	**5.20**	**1.40**	451-460	20·20		801-810	29·80	
101-110	5.80		61—70	20 60		11—20	30·00	
11—20	6.20		71—80	20 80		21—30	30·20	
21—30	6.80		81—90	21 20		**831 840**	**30·40**	**7·80**
31—40	7.20		**491-500**	**21·40**	**5·40**	900	31·80	
141-150	**7.80**	**2.00**	501-510	21·80		1000	34·20	
151-160	8.20		11—20	22 20		1100	36·60	
161-170	8.80		21—30	22 40		1200	39·00	
71—80	9.20							

Bilety I kl. są o 100% } droższe od biletów
„ II „ „ „ 50% } 3-ciej klasy.

Ceny biletów okręgowych.

Ważne na drogi dyrekcyjne		KLASY I	KLASY II	KLASY III
wszystkie	15-dniowe	200.—	150.—	100.—
jeden	miesięczne	220.—	165.—	110.—
dwa	„	260.—	195.—	130.—
trzy	„	300.—	225.—	150.—
cztery	„	340.—	255.—	170.—
wszystkie	„	380.—	285.—	190.—

Opłata za przewóz bagażu i przesyłek ekspresowych.

Za odległość km	Należności za wagę 5 kg	10 kg	15 kg	20 kg	Opłaty od każdych 10 kg pow. 20 kg
1— 10	0·50	0·50	0·50	0·50	0·11
11— 20	0·50	0·50	0·50	0·50	0·15
21— 30	0·50	0·50	0·50	0·50	0·19
31— 40	0 50	0·50	0·50	0·50	0·22
41— 50	0·50	0·50	0·50	0·60	0·26
51— 60	0·50	0·50	0·50	0 60	0·30
61— 70	0·50	0·50	0·60	0 70	0·34
71— 80	0·50	0·50	0·60	0·80	0·38
81— 90	0·50	0·60	0·70	0·90	0·41
91—100	0·50	0·60	0·70	0·90	0·45
101—110	0·50	0·70	0·80	1·00	0·49
11— 20	0·50	0·70	0·80	1·10	0·52
21— 30	0·50	0·80	0·90	1·10	0·55
31— 40	0·50	0·80	0·90	1·20	0·59
41— 50	0·50	0·90	1·00	1·30	0·62
51— 60	0·50	0·90	1·00	1·30	0·65
61— 70	0·60	1·00	1·10	1·40	0·69
71— 80	0·60	1·10	1·10	1·50	0·72
81— 90	0·60	1·10	1·20	1·50	0·75
91—200	0·60	1·10	1·20	1·60	0·79
201—210	0·70	1·20	1·30	1·70	0·82
11— 20	0·70	1·30	1·30	1·80	0·86
21— 30	0·70	1·30	1·40	1·80	0·89
31— 40	0·80	1·30	1·40	1·90	0·92
41— 50	0·80	1·40	1·50	2·00	0·96
51— 60	0·80	1·50	1·50	2·00	0·99
61— 70	0·80	1·50	1·60	2·10	1·02
71— 80	0·90	1·60	1·60	2·20	1·06
81— 90	0·90	1·60	1·70	2·20	1·09
291—300	0 90	1·70	1·70	2·30	1·12

Opłaty stemplowe.

CZEKI są wolne od opłat stemplowych z wyjątkiem: a) jeżeli wystawca wręczył go innej osobie przed dniem oznaczonym datą; b) jeżeli w czeku na rzecz określonej osoby lub na jej zlecenie wystawca jest zarazem trasatem — 0·3%.

OBLIGI — od sumy zobowiązania zasadnicze — 0·5%.

PEŁNOMOCNICTWA: zasadniczo — 5.— zł. Upoważniające wyłącznie do zastępstwa przed Sądem lub innym urzędem publicznym 3.— zł. Upoważniające do zastępstwa w sprawie, należącej w I instancji do Sądu grodzkiego (pokoju) przemysł. albo kupieckiego 1.— zł. Upoważniające do zastępstwa w sprawie, należącej w I instancji do Urzędu rozjemczego do spraw najmu lub Sądu pracy — 1.— zł. Do odbioru sumy pieniężnej powyżej 500 zł — 1.— zł. Pocztowe — wolne od opłaty.

PODANIA: zasadniczo od każdego podania — 5.— zł, od każdego załącznika z wyjątkiem papierów wartościowych — 0.50 zł. Podania o obniżenie wymiaru podatków, danin i ceł: przy sumie spornej do 50 zł — wolne od opłaty; przy sumie spornej ponad 50 zł do 100 zł — 0.50 zł; przy sumie spornej ponad 100 zł — 2.— zł; innej treści, tyczące się danin publ. — 3.— zł. Świadectwa urzędowe — 5.—zł. Świadectwa wydawane przez sądy — 3.— zł. Wypisy z aktów notarialnych — od strony pełnej lub zaczętej — 2.— zł. Odpisy i wyciągi sporządzone przez notariusza od strony pełnej lub zaczętej — 0.50 zł. Duplikaty dokumentów urzędowych, sporządzone przez urzędy państwowe — od stronicy pełnej lub zaczętej — 2.— zł. Poświadczenie własnoręczności podpisu lub znaku ręcznego przez urząd państwowy — od każdego podpisu — 1.50 zł. Suma opłat od podpisów, nie może przewyższyć 5 zł. Akt nadania obywatelstwa polskiego — 50.— zł. Akt zezwolenia o zmianę nazwiska — 200.— zł. Karty łowieckie, wydane na okres dłuższy niż 14 dni — 10.— zł. Pełnomocnictwa — opłata zasadnicza — 5.— zł. Podanie o zezwolenie na prowadzenie przedsiębiorstw zarobkowych — 10.— zł.

WEKSLE: in blanco (bez wymienienia sumy — 30.— zł. Wtóropis weksla oraz odpis weksla zaopatrzony bądź w indos, bądź w porękę wekslową, podlega opłacie jak weksel. Wtóropis weksla, na którego przedniej stronie zaznaczono, że służy celem przesłania do przyjęcia, a odwrotną stronę przekreślono — wolne są od opłaty.

WYSTAWIONE ZA GRANICĄ podlegają wtedy opłacie, jeżeli: 1) miejsce płatności lub miejsce wymienione obok nazwiska trasata (przekazanego) znajduje się w Polsce, albo: 2) gdy weksel opiewa na walutę polską przy wekslu, wystawionym za granicą albo: 3) gdy zapłata nastąpi w Polsce w całości lub w części, albo: 4) gdy weksel jest zaskarżalny w Polsce. Przy wekslach od 1—4 należy w wypadkach pod 1) i 2) uiścić opłatę w ciągu tygodnia od dnia wprowadzenia do Polski. W wypadkach pod 3) i 4) należy uiścić opłatę przy przyjęciu zapłaty, wzgl. przed wytoczeniem skargi. Weksel zagraniczny należy ostemplować przez przedłożenie go kasie skarbowej. Dodatkowo ostemplować weksla nie wolno, gdyż znaczki kasować może wyłącznie Urząd Skarbowy. Karę opłacają ci, co podpisali weksel przed jego należytym ostemplowaniem. Kara wynosi przy wadliwym ostemplowaniu lub nieostemplowaniu weksla 25-krotną należność. Weksle, wystawione w Polsce — krajowe i zagraniczne — podlegają opłacie. Przy sumie wesklowej: do 50.— zł — 0.20 zł; ponad 50 zł do 100 zł — 0.30 zł; ponad 100 zł do 200 zł — 0.60 zł; ponad 200 zł do 300 zł — 0.90 zł; ponad 300 zł do 400 zł — 1.20 zł; ponad 400 zł do 500 zł — 1.50 zł; ponad 500 zł do 600 zł — 1.80 zł; ponad 600 zł do 700 zł — 2.10 zł; ponad 700 zł do 800 zł — 2.40 zł; ponad 800 zł do 900 zł — 2.70 zł; ponad 900 zł do 1.000 — 3.— zł. Przy sumie wekslowej, przewyższającej 1.000 zł, od każdego pełnego lub zaczętego tysiąca sumy wekslowej po 3.— zł.

DODATEK DO OPŁATY STEMPLOWEJ.

Opłaty od biletów wstępu pobiera się na wszelkiego rodzaju publicznych zabawach, rozrywkach, widowiskach i zawodach sportowych; opłaty te wynoszą: od biletów w cenie od 50 gr do 99 gr — 0.05 gr, od 1 zł do 1.99 zł — 0.10 gr, od 2 zł do 2.99 zł — 0.20 gr, od 3 zł do 4.99 zł — 0.30 gr, od 5 zł i wyżej — 0.50 gr.

Opłatom tym nie podlegają bilety wstępu na amatorskie zawody sportowe, na wyścigi konne, a ponadto na zabawy, rozrywki, widowiska: a) urządzane wyłącznie dla żołnierzy, i b) urządzane przez zakłady naukowe, opiekuńcze i wychowawcze dla młodzieży szkolnej i ich rodzin.

Opłaty od domowego spożycia gazu w lokalach nie posiadających charakteru przemysłowego wynoszą 5% od sumy należności, wskazanej na rachunku, bez opłat za używanie gazomierzy i innych dodatkowych należności. — Za opłaty te odpowiada przedsiębiorca.

OPŁACIE STEMPLOWEJ NIE PODLEGAJĄ:

a) rachunki i pisma stwierdzające wykonanie umowy; b) wyciągi z rachunku bieżącego; c) pokwitowanie odbioru pieniędzy i papierów wartościowych; d) przekazy zawierające zlecenie wypłaty; e) poświadczenia własnoręczności przez notariusza; f) wypisy hipoteczne i deklaracje (również są wolne od opłat sądowych); g) dowody osobiste (paszporty zagraniczne); h) świadectwa szkolne; i) protesty weksli i innych dokumentów, sporządzone przez urzędy pocztowe.

KALENDARZ MYŚLIWSKI

Czasy ochronne na obszarze Rzeczyposp. na rok 1939 z wyjątkiem woj. śląskiego.

Łosie-byki . . (obstrzał tylko za zezwoleniem)
Łosie-samice i cielęta . . . ochrona stała
Jelenie-byki . . . . od 1.XI do 31.VIII
Jelenie-samice i cielęta
w woj. pozn. i pomor. od 1 III do 31.XI
w innych wojew. . . . ochrona stała
Daniele-rogacze . . . . od 1.XII do 15.X
(samice i cielęta . . ochrona stała)
Sarny-kozły:
w woj. pozn. i pom. . od 16.VII do 15.VII
i „ 1.X „ 31.V
„ małopolskich . „ 1.II „ 31.V
„ pozostałych . „ 1.II „ 15.V
Sarny-samice i koźlęta . . ochrona stała
w woj. pozn. i pom. . od 1.III do 31.XII
Dziki . . . . „ 1.II „ 30.VI
Niedźwiedzie . . . . . „ 15.I „ 15.XII
(samice . . . . . ochrona stała)
Rysie . . . . od 1.III do 31.XII
Żbiki . . . . „ 1.II „ 30 IX
Kuny leśne (tumaki) . . . „ 1.III „ 30.IX
Norki . . . . „ 1.II „ 31.XII
Borsuki . . . . „ 1.XII „ 31 VIII
Wiewiórki . . . . „ 1.III „ 31.X
Zające szaraki:
w woj. poznań. i pomor. „ 1.I „ 31 X
„ wileńskim, nowogrodz. i polesk. „ 1.II „ 3 .X
„ pozost. . . . „ 1 II „ 15.X
Zające-bielaki . . . . „ 15.II „ 31.X
Głuszcze-koguty . . . . „ 15 V „ 15.III
Głuszce-kury . . . . . ochrona stała
Cietrzewie-koguty . . . . od 1.IX do 15.VIII
Cietrzewie-kury:
w woj. wil., nowog., biał., polesk. i wołyńsk. 15.IX „ 15.VIII
„ pozost. . . . ochrona stała
Jarząbki i pardwy . . . . od 1 II do 15.VIII
Bażanty-koguty . . . . . „ 1.III „ 15.X
Bażanty-kury . . . . . ochrona stała
Kuropatwy:
w woj. wil., nowog., biał., polesk. i wołyńsk. od 1 XI do 31.VIII
„ pozost. . . . . „ 1 XII „ 31.VI*
Przepiórki . . . . „ przylotu „ 31 VIII
Dzikie indyki-samce . . . „ 15.V „ 15.X
Dzikie indyki-samice . . . „ 1.I „ 15.X
Słonki . . . . „ 15 V „ 15. III
Bataliony . . . . . . „ 1 VI „ 10.XII
Dzikie kaczory . . . . . „ 1.VI „ 55.VII
Dzikie kaczki i ptactwo wodne i błotne . . . . . . „ 1 I „ 15.VII
Czarne bociany . . . . ochrona stała
Dzikie łabędzie i dzikie gęsi od 15.V do 31.VII
Dropie i dropie-kamionki (strepety) . . . . . . ochrona stała
Dzikie gołębie, drozdy, kwiczoły, paszkoty . . . od 1.II do 15.VIII
Ptaki krukowate i drapieżne z wyj. jastrzębi-gołębiarzy, krogólców, wron, srok i puchaczy . . . . „ 1.II „ 15.VIII
Wilki, lisy, orły, wydry, kuny domowe (kamionki), łasice, króliki . . . . ochrony niema
Żubry, bobry, kozice, świstaki ochrona stała

KALENDARZ RYBACKI

1) Ustawowe wymiary ochronne

DLA

Łososia i troci	35 cm	brzany	20 cm
pstrąga strumieniowego i źródłowego	25 „	świnki	20 „
		lina	18 „
głowacicy	40 „	jazia	20 „
sandacza	35 „	klenia	20 „
lipienia	28 „	płotki	15 „
szczupaka	28 „	węgorza	25 „
leszcza	25 „	raka długoszcz.	10 „
cyrty	20 „	raka szlachetn.	9 „

Połów ryb i raków, niedochodzących do tych wymiarów, jest wzbroniony.

2) Ustawowe czasy ochronne.

DLA

łososia i troci od 1 października do 31 grudnia
pstrąga strumieniowego i źródł. od 15 października do 15 grudnia
głowacicy i lipien od 1 marca do 15 maja
samic raka od 15 października do 31 lipca
samców raka od 15 października do 15 marca

W tych czasach ochronnych obowiązuje zakaz połowu — a nadto za wyjątkiem pierwszych pięciu dni powyższych terminów — ryby i raki nie mogą być w ogóle sprzedawane ani podawane w jadłodajniach.

* W myśl przepisów Tow. wędkarskich zakaz połowu pstrąga obowiązuje od 15 września.

Sportowy połów ryb wędką można wykonywać tylko za zezwoleniem dzierżawcy odnośnego obszaru rybackiego i po uzyskaniu karty wędkarskiej we właściwym starostwie powiatowym.

MIĘDZYNARODOWE INFORMACYJNE ZNAKI DROGOWE

Znaki zakazu i ograniczenia jazdy.

Zakaz przejazdu wszelkich pojazdów

Zakaz wjazdu przy ruchu jednokierunkowym

Zakaz przejazdu samochodów

Zakaz przejazdu sam. ciężarowych

Zakaz przejazdu wozów ciężarow

Zakaz przejazdu pojazdów konnych

Zakaz przejazdu wszelkich pojazd. o wadze ponad określoną normę

Zakaz przekraczan. określonej normy szybkości jazdy

Zakaz przekraczan. normy szybk. przez samochody ciężar.

Zakaz przekraczania normy szybk. przez samochody osobowe

Zakaz zatrzym. się pojazdów i oczekiw

Zakaz pozostawiania pojazdów dla postoju

Narodowe znaki samochodowe.

B	Belgia	LR	Łotwa
BC	Bułgaria	LT	Litwa
BI	Bryt. Indie	MC	Monako
BR	Brazylia	MEX	Meksyk
C	Kuba	N	Norwegia
CO	Columbia	NL	Holandia
CH	Szwajcaria	P	Portugalia
CS	Czechosłow.	PA	Panama
D	Niemcy	PE	Peru
DA	Gdańsk	PL	Polska
DK	Dania	PR	Persja
E	Hiszpania	RY	Paragwaj
EQ	Equador	R	Rumunia
ET	Egipt	RA	Argentyna
EW	Estonia	RC	Chiny
F	Francja	RCH	Chile
FL	Lichtenstein	RH	Haiti
G	Guatemala	S	Szwecja
GB	Anglia	SP	Finlandia
GBY	Malta	SM	Sjam
GBZ	Gibraltar	SU	Sowiecka U.
GR	Grecja	TR	Turcja
H	Węgry	U	Urugwaj
I	Włochy	US	St Zj. Am.
IN	Hol. Indie	V	Watykan
L	Luksemburg	Y	Jugosławia

Znaki informacyjne.

Znak dozwolonego pozostawienia pojazdu na postoju

Znak zalecanej szybkiej jazdy np. Szkoła wzięto jako przykład

Znak przydrożnych punktów opatrunk.

Znaki ostrzegawcze.

Wygórow. mostki i poprzeczne ścieki przez drogę

Ostre lub niewidoczne zakręty

Skrzyżowania, rozstaje i rozwidlenia dróg

Zamykane przejazdy kolejowe

Niezamykane przejazdy kolejowe

Wszelkie inne niebezpieczne miejsca

Znaki obowiązującego nakazu.

Nakaz obowiązującego kierun. jazdy

Nakaz obowiązuj. zatrzym. się przed gran. urzęd. celnym

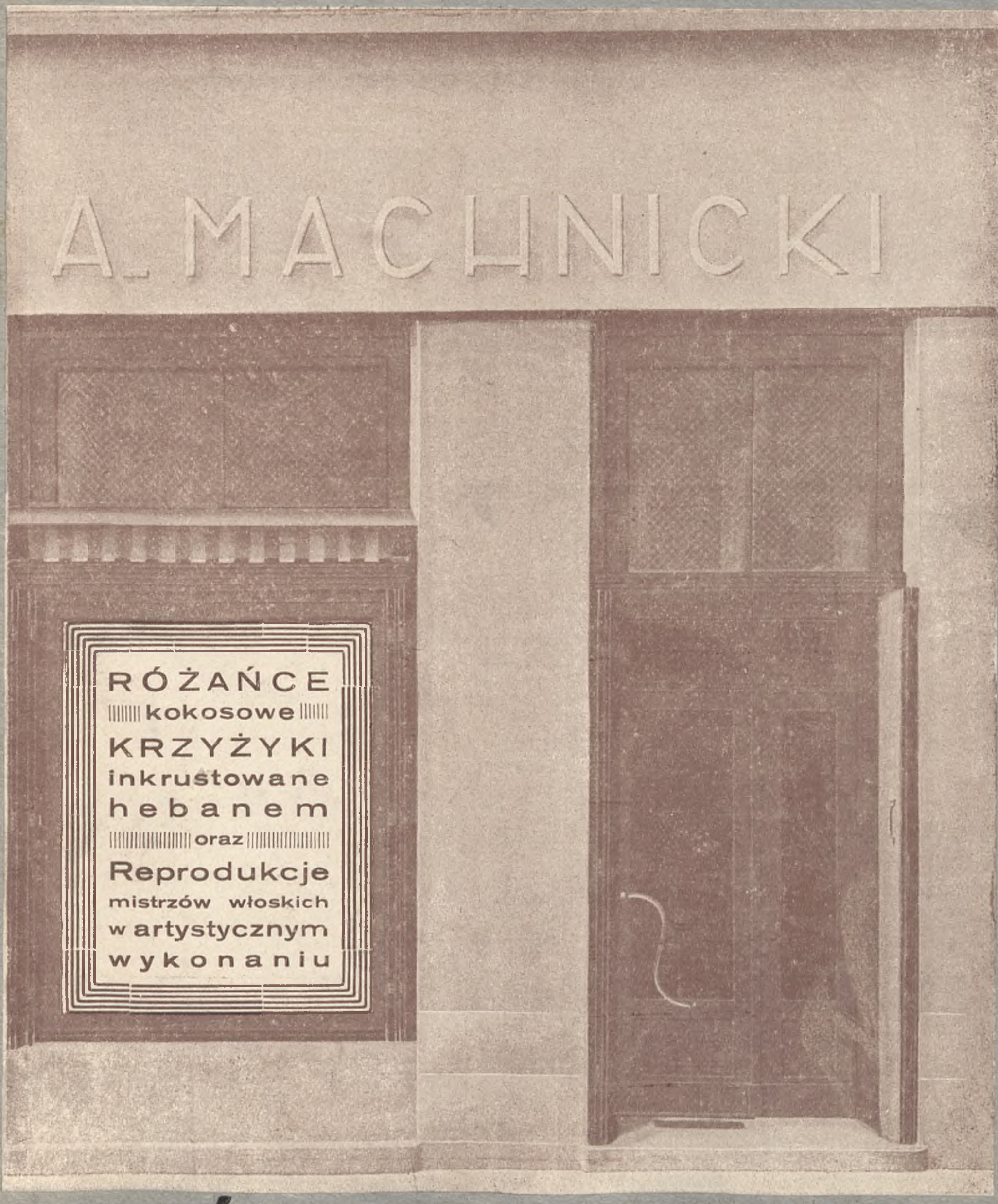
Tabela do obliczania % od kapitału od 1—10.000 zł.

Za rok czyli 365 dni	3% zł	3% gr	3½% zł	3½% gr	4% zł	4% gr	4½% zł	4½% gr	5% zł	5% gr
Zł 1	—	3	—	4	—	4	—	5	—	5
„ 2	—	6	—	7	—	8	—	9	—	10
„ 3	—	9	—	11	—	12	—	14	—	15
„ 4	—	12	—	14	—	16	—	18	—	20
„ 5	—	15	—	18	—	20	—	23	—	25
„ 6	—	18	—	21	—	24	—	27	—	30
„ 7	—	21	—	25	—	28	—	32	—	35
„ 8	—	24	—	28	—	32	—	36	—	40
„ 9	—	27	—	32	—	36	—	41	—	45
„ 10	—	30	—	35	—	40	—	45	—	50
„ 20	—	60	—	70	—	80	—	90	1	—
„ 30	—	90	1	05	1	20	1	35	1	50
„ 40	1	20	1	40	1	60	1	80	2	—
„ 50	1	50	1	75	2	—	2	25	2	50
„ 60	1	80	2	10	2	40	2	70	3	—
„ 70	2	10	2	45	2	80	3	15	3	50
„ 80	2	40	2	80	3	20	3	60	4	—
„ 90	2	70	3	15	3	60	4	05	4	50
„ 100	3	—	3	50	4	—	4	60	5	—
„ 200	6	—	7	—	8	—	9		10	—
„ 300	9	—	10	50	12	—	13	50	15	—
„ 400	12	—	14	-	16	—	18	—	20	—
„ 500	15	—	17	50	20	—	22	50	25	—
„ 1.000	30	—	35	—	40	—	45	—	50	—
„ 2.000	60	—	70	—	80	—	90	—	100	—
„ 3.000	90	—	105	—	120	—	135	—	150	—
„ 4.000	120	—	140	—	160	—	180	—	200	—
„ 5.000	150	—	175	—	200	—	225	—	250	—
„ 10.000	300	—	350	—	400	—	450	—	500	—

SPIS RZECZY

10% specjalnego rabatu otrzyma każdy

KTO poda pełne imię właściciela zamawiając w firmie:

KRAKÓW, ul. Mikołajska 12